

Vlaams
Parlement

stuk **2240** (2013-2014) – Nr. 1
ingediend op 21 oktober 2013 (2013-2014)

Beleidsbrief

Armoedebestrijding

Beleidsprioriteiten 2013-2014

ingediend door mevrouw Ingrid Lieten,
viceminister-president van de Vlaamse Regering,
Vlaams minister van Innovatie, Overheidsinvesteringen,
Media en Armoedebestrijding

INHOUD

Managementsamenvatting	5
1. De cijfers en het VAPA	7
2. Speerpunten	11
2.1 Kinderarmoede	11
2.1.1 Kinderarmoede bestrijden op lokaal niveau.....	13
2.1.2 Kinderarmoede bestrijden op Vlaams niveau.....	14
2.1.3 Kinderarmoede bestrijden op federaal niveau.....	17
2.1.4 Kinderarmoede bestrijden op Europees niveau.....	18
2.2 Ouderen, armoede en vereenzaming	18
2.3 Etnisch-culturele minderheden en armoede	19
2.4 Automatische rechtentoekenning.....	21
2.5 Armoedetoets.....	23
3. Strategische aanpak armoede op lange termijn	25
3.1 Permanent armoedeoverleg	25
3.1.1 VAPA	25
3.1.2 Horizontaal permanent armoedeoverleg.....	25
3.1.3 Verticaal permanent armoedeoverleg	26
3.1.4 Participatie van mensen in armoede	26
3.2 De strijd tegen armoede is een zaak van iedereen	27
3.2.1 Europa	27
3.2.2 Interfederale samenwerking via IMC.....	29
3.2.3 Samenwerkingsakkoord	30
3.2.4 Brussel	31
3.2.5 Lokale besturen	31
4. Kennis over armoede blijven verzamelen	33
5. Diverse actoren vormen beleidsnetwerken.....	35
6. Kennis over armoede breed verspreiden	36
6.1 Kennisverspreiding en sensibilisering.....	36
6.2 Informatie en communicatie	37
Lexicon.....	38
Bijlage 1 Overzicht beleidsopties en intenties	39
Bijlage 2 Regelgevingsagenda	41
Bijlage 3 Overzicht moties en resoluties	43

*Armoede is de enige last die des te zwaarder wordt
naarmate er meer geliefde wezens zijn
om hem te helpen dragen.*

Johann P.F. Richter

Managementsamenvatting

Met de laatste beleidsbrief voor deze regeerperiode wil ik niet alleen de resultaten van het afgelopen jaar op een rijtje zetten en het einde van een periode inluiden, maar bovenal het pad waar we nu op lopen, versterken en verder uittekenen voor de toekomst. Een sterke vermindering van de armoede, kinderarmoede in het bijzonder, is immers één van de doelstellingen van het Pact 2020, Vlaanderen in Actie (VIA). En ook al zijn we daar nu sterk werk van aan het maken, armoede bestrijden vraagt niet alleen daden in het hier en nu, maar ook een solide lange termijn aanpak en visie.

Het kader voor het armoedebeleid wordt gevormd door het Vlaams Actieplan Armoedebestrijding (VAPA). Dit plan legt de focus op een aantal prioriteiten, waarvan de bestrijding van kinderarmoede er een is. Deze beleidsbrief bevat een beschrijving van de realisaties van het afgelopen jaar en van de acties die ik voor de komende periode plan.

Vooreerst geef ik enkele recente cijfers uit de Vlaamse armoedemonitor weer. Deze leren ons dat de strijd tegen armoede nog niet gewonnen is. Uit de monitor blijkt bijvoorbeeld dat het percentage van kinderen die geboren worden in gezinnen in armoede, gestegen is tot 10%. Wetenschappelijk onderzoek heeft aangetoond dat armoede een nefaste invloed heeft op de ontwikkeling van kinderen en dat de achterstand die opgelopen wordt in de eerste drie levensjaren, later maar heel moeilijk te remediëren is, bijzonder veel inspanningen vraagt én een veelvoud aan financiële investeringen noodzaakt.

In de lijn hiervan kwam op het ViA-toekomstforum op 30 april 2013 naar voor dat er twee volgende stappen nodig zijn om kinderarmoede structureel en op lange termijn te bestrijden.

Enerzijds is een verbreding en verdieping van de lokale kinderarmoedebestrijding noodzakelijk. Uit de evaluatie van de eerste projecten rond lokale kinderarmoedebestrijding is immers gebleken dat lokale besturen een sleutelrol spelen doordat zij het best geplaatste bestuursniveau zijn om dicht bij de burger de strijd tegen kinderarmoede te organiseren. Daarnaast blijkt dat dit het beste gebeurt door het tot stand brengen van lokale netwerken kinderarmoedebestrijding. Tenslotte kwam ook sterk naar voren dat hiervoor een structurele ondersteuning op langere termijn nodig is.

Anderzijds blijkt uit de business- en societycase rond kinderarmoede dat een brede maatschappelijke mobilisatie rond het thema kinderarmoede noodzakelijk is, die focust op de samenleving in zijn geheel en het betrekken van nieuwe partners. Naast het verenigingsleven en het brede middenveld worden aldus ook de bedrijfswereld en de financiële wereld betrokken in samenwerking met de Koning Boudewijnstichting. Op die manier kunnen we met vereende krachten de (kinder)armoede in Vlaanderen bestrijden.

Andere risicogroepen die ik binnen het armoedebestrijdingsbeleid bijzonder onder de aandacht breng, zijn de ouderen en de etnisch culturele minderheden. Uit wetenschappelijk onderzoek blijkt immers dat beide groepen significant meer risico lopen om in armoede te leven dan andere populaties. Ik ondersteun dan ook specifieke acties om de armoede bij deze groepen terug te dringen.

Een ander speerpunt in mijn beleid is het principe van automatische rechtentoekenning en proactieve dienstverlening. De Vlaamse Regering keurde op mijn voorstel een concreet stappenplan goed waarin elke collega-minister zich engageert om voluit voor een automatische toekenning van sociale rechten en proactieve dienstverlening te gaan. Dit zijn immers belangrijke instrumenten in de strijd tegen armoede en onderbescherming. Bij de uitvoering van de armoedetoets zullen telkens de mogelijkheden tot automatisering van sociale rechten verkend en beargumenteerd worden.

De armoedetoets vormt dan ook een belangrijk ankerpunt binnen mijn beleid. Met de verankering van de armoedetoets heeft de Vlaamse Regering de aanzet gegeven voor de ommezwaai van een curatief naar een preventief armoedebestrijdingsbeleid. Ik stel alles in het werk om deze toets verder op punt te stellen alsook om de ondersteuning van de ambtenaren bij de toepassing van dit instrument verder te

optimaliseren. Hierbij spelen het Netwerk tegen Armoede en het Vlaams Armoedesteunpunt een cruciale rol.

Een volgend punt in de beleidsbrief betreft de strategische aanpak van armoede op lange termijn. Hierbij zal in Vlaanderen het horizontaal PAO een belangrijke rol blijven spelen. De strijd tegen armoede win je niet alleen! De krachten van de lokale besturen en organisaties moeten mee in de strategie opgenomen worden, evenals die van de federale en Europese overheden. Ik zal in dit kader alles in het werk stellen om de cruciale rol van de lokale partners in de strijd tegen armoede in het beleid in te schrijven. Naast een actieve deelname aan relevante overlegstructuren, zal ik ook nauwgezet de evoluties blijven volgen die zich voordoen in het kader van de afbouw van het Europees voedselhulpprogramma en de oprichting van een Fonds voor minderbedeelden.

Het Vlaams Armoedesteunpunt (VLAS) blijft onze partner in het verzamelen van wetenschappelijke kennis over armoede. De resultaten van de gevoerde onderzoeken, leveren de nodige grondstoffen voor eventuele bijsturing van het beleid. De cijfers van de armoedemonitor, die jaarlijks wordt geactualiseerd, houden ons bij de les. Voor het bespreken van de resultaten van deze onderzoeken en cijfers raadpleeg ik regelmatig de verschillende stakeholders. Om dit beleidsnetwerk nog te verstevigen organiseert het VLAS jaarlijks minstens één kennisplatform.

De kennis en ervaringsdeskundigheid over armoede die we hierbij op doen, moet breed verspreid worden. Ik zet dan ook in op verschillende sensibiliseringsacties om de strijd tegen armoede onder de aandacht te brengen van het brede publiek en te komen tot meer respect, solidariteit en sociale insluiting. In dit kader organiseer ik bijvoorbeeld jaarlijks op 17 oktober - de werelddag van verzet tegen armoede en sociale uitsluiting - een sensibiliseringsactie.

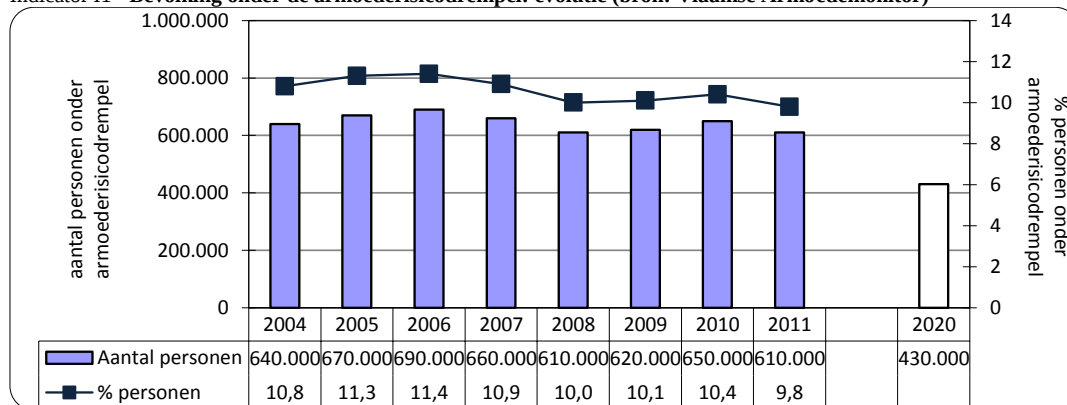
1. De cijfers en het VAPA

De Studiedienst van de Vlaamse Regering geeft jaarlijks via haar armoedemonitor de evolutie van een reeks armoede indicatoren en een beeld van risicogroepen weer. Dankzij deze cijfers kunnen we de vinger aan de pols houden en onze beleidsmaatregelen hierop verder afstemmen.

De Vlaamse Armoedemonitor 2013 bevestigde opnieuw de hardnekkigheid van armoede. In het rapport worden de probleemgebieden geduid en worden ook een aantal hoopgevendende elementen naar voren gebracht. De armoedemonitor kan geraadpleegd worden op de website van de Studiedienst van de Vlaamse Regering, maar ik breng hier alvast enkele cijfers onder de aandacht.

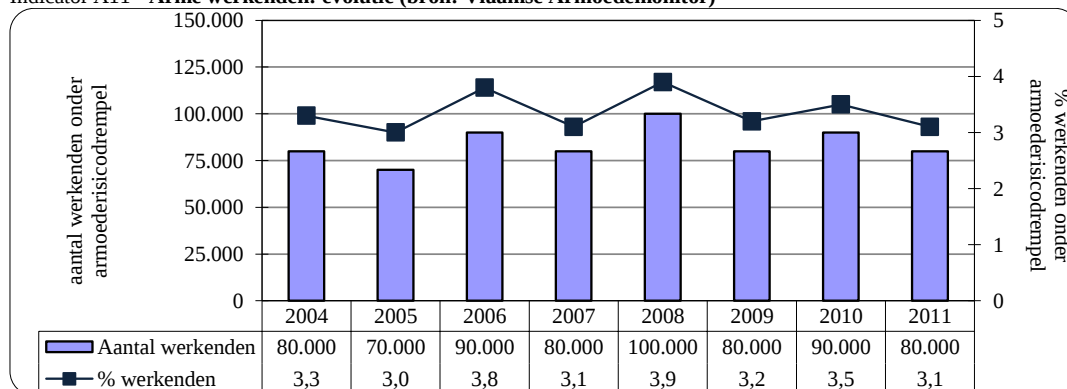
De bevolking in Vlaanderen die onder de armoederisicodrempel leeft, daalde van 650.000 personen in 2010 naar 610.000 in 2011. We moeten deze dalende lijn handhaven willen we in 2020 het aantal personen met een huishoudinkomen onder de armoederisicodrempel tot maximaal 430.000 personen beperkt hebben.

Indicator I1 - Bevolking onder de armoederisicodrempel: evolutie (bron: Vlaamse Armoedemonitor)

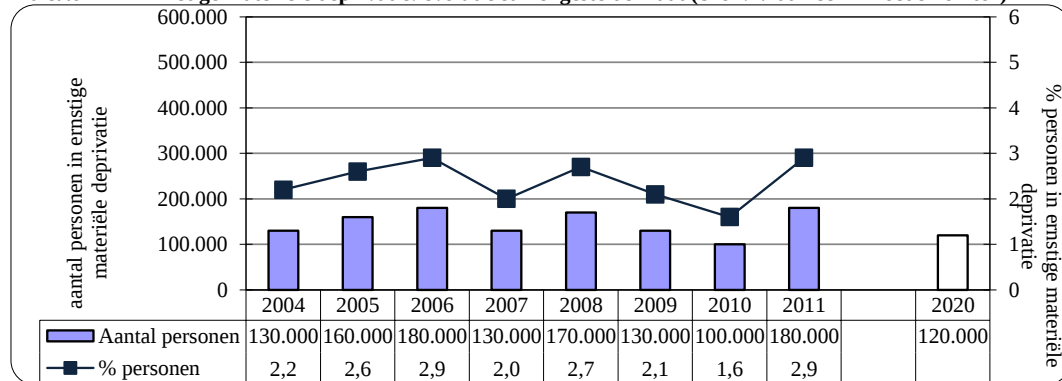
Zoals we mogen verwachten, ligt het armoederisicopercentage bij werkenden veel lager ligt dan bij werklozen, gepensioneerden en andere niet-actieve personen. Dit neemt echter niet weg dat er in Vlaanderen ook werkenden zijn, die onder de armoederisicodrempel leven. Positief is dat het percentage arme werkenden lichtjes afnam van 3,5% in 2010 naar 3,1% in 2011. Maar al lijkt 3,1 % een laag percentage, dit komt overeen met een behoorlijk grote groep, namelijk ongeveer 80.000 personen, die ondanks het feit dat ze aan het werk zijn toch moeten zien rond te komen met een inkomen onder de armoederisicodrempel.

Indicator A11 - Arme werkenden: evolutie (bron: Vlaamse Armoedemonitor)

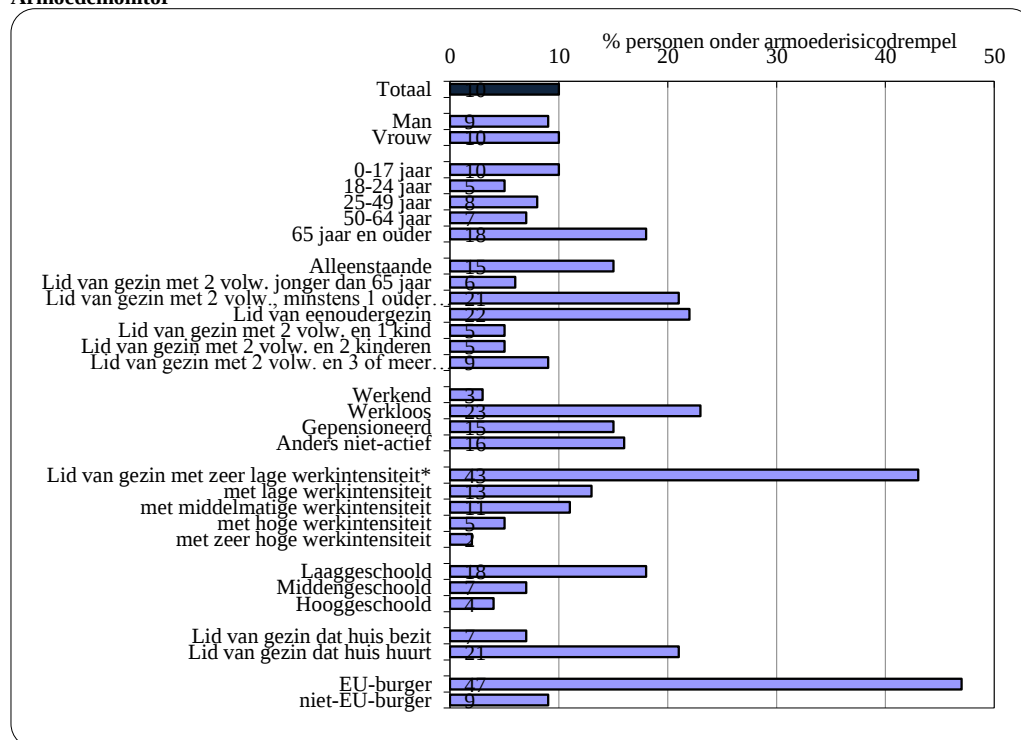
Daarnaast zien we een stijging van het percentage van de bevolking dat leeft in een situatie van ernstige materiële deprivatie van 1,6% naar 2,9%. Het eindcijfer 2,9% komt overeen met ongeveer 180.000 personen, die minstens 4 items uit een lijst van 9 basisitems moet missen wegens financiële redenen. Als wordt gekeken naar de afzonderlijke items van de deprivatiemaat dan blijkt dat de items 'een week vakantie buitenshuis per jaar kunnen betalen' en 'een onverwachte uitgave aankunnen' het meest voorkomen.

Indicator I14 - **Ernstige materiële deprivatie: evolutie samengestelde maat (bron: Vlaamse Armoedemonitor)**

Niet alleen specifieke problemen geven het armoedebeleid vorm, maar ook bepaalde doelgroepen. Als we de cijfergegevens er op na slaan, zien we dat bepaalde groepen een veel groter risico lopen om in de armoede te belanden dan anderen. Het gaat hier om ouderen, alleenstaanden, eenoudergezinnen, gezinnen waar niet of slechts beperkt wordt gewerkt, werklozen, laaggeschoolden, huurders en niet-EU-burgers.

Indicator I2 - **Percentage personen met huishoudinkomen onder de armoederisicodrempel (bron: Vlaamse Armoedemonitor)**

De gevolgen van de moeilijke socio-economische situatie van vandaag laten zich dus nog steeds voelen en tonen aan dat er verder moet ingezet worden op de prioriteiten van het Vlaamse armoedebeleid.

Het Vlaams Actieplan Armoedebestrijding, en meer bepaald de prioriteiten die in 2011 werden vastgelegd, geven een heldere kijk op wat Vlaanderen doet in de strijd tegen armoede. Hieronder volgt een beknopte stand van zaken. Een uitgebreidere versie is te vinden in het laatste voortgangsrapport¹:

- 1) De automatische toekenning van rechten werd door de Vlaamse Regering benoemd als expliciete prioriteit. Om deze actie nog meer kracht bij te zetten, werd onlangs een nota aan de Vlaamse Regering meegedeeld waarin voor die rechten waarvoor automatische of proactieve toekenning mogelijk is, een plan van aanpak werd opgenomen. In de praktijk is een volledige automatische rechtentoekenning niet altijd haalbaar, maar laten verregaande administratieve vereenvoudiging en proactieve dienstverlening vaak wel toe om de effectiviteit van het gevoerde beleid te verhogen en het niet gebruik van rechten terug te dringen. Ook op lokaal vlak liggen hiertoe nog heel wat opportuniteiten die verder worden uitgewerkt.
- 2) Enkele belangrijke verwezenlijkingen van het Vlaams Armoedesteunpunt (VLAS) het afgelopen jaar zijn onder meer de opmaak van de business- en societycase om de bestrijding van kinderarmoede van een zo breed mogelijk draagvlak te voorzien, de organisatie van een kennisplatform betreffende sociale herbestemming van voedseloverschotten en de publicatie van een studie rond dak- en thuisloosheid, een studie naar armoede in relatie met ruimte en een studie naar voorschoolse initiatieven. Het steunpunt ontvangt jaarlijks 600.000 euro om haar werking verder te zetten.
- 3) In opvolging van het wetenschappelijk onderzoek in verband met de werking van de instellingen voor schuldbemiddeling zijn er op initiatief van de minister van Welzijn extra middelen ter beschikking gesteld met de bedoeling om samenwerkingsverbanden tussen de erkende instellingen voor schuldbemiddeling te stimuleren en te ondersteunen, om zo een aanpak te realiseren die aansluit bij de reële noden van mensen met schulden met een belangrijke nadruk op preventie en de regierol die de CAW's hierin spelen. Er wordt hiervoor 1.250.000 euro op jaarbasis ingezet. De financiering wordt structureel verankerd vanaf 2014. De automatische huurpremie werkt al meer dan een jaar op volle toeren. In 2012 werd hiervoor in totaal 12 miljoen euro vrijgemaakt. In hetzelfde kader werd in 2013 het huurgarantiefonds door de Vlaamse Regering goedgekeurd. Dit fonds treedt op 1 januari 2014 in werking. Eigenaars die zich bij het fonds aansluiten, verzekeren zich tegen wanbetaling. Dit jaar werd ook de Huurschatter gelanceerd. Dit is een website die het huurders en verhuurders toelaat om een faire huurprijs voor hun woning te berekenen. Tegelijkertijd startte er een campagne om het verhuren via een sociaal verhuurkantoor te promoten bij eigenaars. Een andere verwezenlijking is de realisatie van een groepsaankoop voor elektriciteit en aardgas voor twintig sociale huisvestingsmaatschappijen. Gevolg van dit initiatief is onder meer dat in de huurlasten die de huurders moeten betalen de energiekost voor de gemeenschappelijke delen zal dalen. Er werd tevens verder werk gemaakt van bijkomende maatregelen ter ondersteuning van energetische renovatie van huurwoningen.
- 4) In het kader van de realisatie van een duurzame toeleiding naar de arbeidsmarkt gingen in 2013 de werkinlevingsprojecten in de Vlaamse centrumsteden van start. De werkinleving is het eerste onderdeel van maatregelen voor jongeren zonder diploma: gericht op de steden, op maat van het individu en met een klemtoon op werkervaring. Op de volgende trede bevinden zich de instapstages. Daar krijgt de werkzoekende een vervroegde wachttuitkering en kunnen jongeren zonder diploma secundair onderwijs in heel Vlaanderen deelnemen. En als sluitstuk hebben we de Individuele Beroepsopleidingen (IBO's), met een heel ruime doelgroep en een aanwervingsverplichting voor de werkgevers. In 2013 werden de voorwaarden hier rond

¹ Link naar het voortgangsrapport 2012 – 2013: <http://www4wvg.vlaanderen.be/wvg/armoede/vlaamsactieplan>.

versoepeld om meer bedrijven aan te trekken. In 2013 werd 5 miljoen euro extra ingezet voor de aanpak van de jeugdwerkloosheid. Daarbij aansluitend zijn er ook trajecten voor personen in armoede, die worden uitgevoerd door de ervaringsdeskundigen van de VDAB. Voor het groepsuik ervan wordt een beroep gedaan op WEB in de provincie Antwerpen en Randstad Diversity in de andere provincies. Van jan '13 t/m juni '13 zijn er 489 geïntegreerde werkwelzijnstrajecten opgestart.

- 5) De Vlaamse Regering test sinds 1 maart 2013 voor al haar nieuwe regelgeving of die geen onbedoelde negatieve effecten heeft voor mensen in armoede. Ze doet dat aan de hand van een zogenaamde 'quickscan'. Als uit de quickscan blijkt dat de nieuwe regelgeving mogelijks een effect heeft op mensen in armoede, zal de Vlaamse Regering met een meer diepgaande armoedetoets die effecten volledig in kaart brengen. Momenteel wordt er hard gewerkt aan de verdere implementatie van een diepgaande armoedetoets. De armoedetoets wordt nu getest op het uitvoeringsbesluit Integrale Jeugdhulp, het uitvoeringsbesluit Preventieve Gezinsondersteuning en het decreet W² trajecten.
- 6) Er werd een projectfinanciering van 40.000 euro toegekend aan de Vereniging van Wijkgezondheidscentra om de wijkgezondheidscentra aan te moedigen om initiatieven op te nemen rond het realiseren van de Vlaamse gezondheidsdoelstellingen betreffende preventie.
- 7) In het kader van het stimuleren van netwerkvorming bij hulpverleners werd een intensief traject – een zogenaamde Deep Dive – gevolgd bij een concreet project lokale kinderarmoedebestrijding. Bij dit project werd ingezet op het tot stand brengen van een lokaal netwerk van het lokale bestuur en organisaties actief op het vlak van armoedebestrijding. De resultaten van het traject werden voorgesteld op het ViA-toekomstforum en toonden de noodzaak aan tot een structurele ondersteuning van deze lokale netwerken.
- 8) In het kader van kostenbeheersing in het secundair onderwijs wordt verder gewerkt aan de automatische toekenning van de schooltoelage. Naar mensen in armoede worden in dit kader specifieke initiatieven genomen vooral wat betreft financiële toegankelijkheid. Zo werd er een brochure 'Maak je sterk tegen armoede' opgemaakt door het Vlaams Netwerk tegen armoede² in opdracht van de minister van Onderwijs waarin tips werden gebundeld over het beperken van de schoolkosten alsook over het communiceren met kwetsbare ouders die men anders niet of maar zeer moeilijk bereikt.
- 9) Vormingsinitiatieven zoals onder meer Armoede-In-Zicht, De Link, CEDES, Bind-Kracht ontvangen jaarlijks financiële ondersteuning om op het werkteerrein vorming over armoede aan te bieden om de armoedekennis bij opleidingsverstrekkers te versterken.
- 10) De UiTpas werd op initiatief van de minister bevoegd voor Cultuur eind vorig jaar op een UiTforum aan een breed publiek voorgesteld. Het UiTforum is een interactief colloquium dat toen bijna integraal in het teken stond van de UiTPAS. De bezoekers konden er leren hoe de UiTPAS een goed wapen is in de strijd tegen sociale uitsluiting, maar ook hoe de UiTPAS zorgt voor meer cultuur- en vrijetijdsbeleving door iedereen. Verschillende steden en gemeenten lieten hun interesse reeds blijken voor dit proefproject, dat nu stilaan op kruissnelheid komt.
- 11) In het kader van de gekleurde armoede wordt gewerkt aan een nota met specifieke actiepunten die aan de Vlaamse Regering zullen worden voorgelegd. Dit in aanvulling van de maatregelen die ook opgenomen zijn in het Geïntegreerd Actieplan Integratiebeleid.
- 12) De strijd tegen armoede bij kinderen vormt de belangrijkste prioriteit van ons huidige Vlaamse armoedebeleid. Hier gaan we op de volgende pagina's dieper op in.

² Het Vlaams Netwerk tegen armoede staat officieel gekend onder de naam Vlaams Netwerk van Verenigingen Waar Armen het Woord Nemen. Het Netwerk besliste haar aanspreektitel te veranderen naar Vlaams Netwerk tegen armoede.

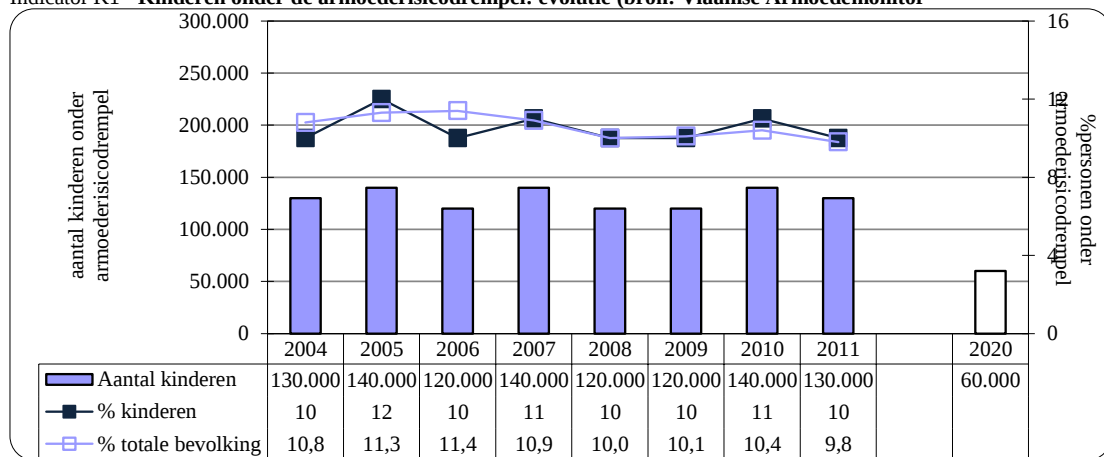
2. Speerpunten

2.1 Kinderarmoede

*'Soms merk ik het wel
dat het eind van de maand is
als ik de ijskast opendoe en er zit niet zoveel in'*³

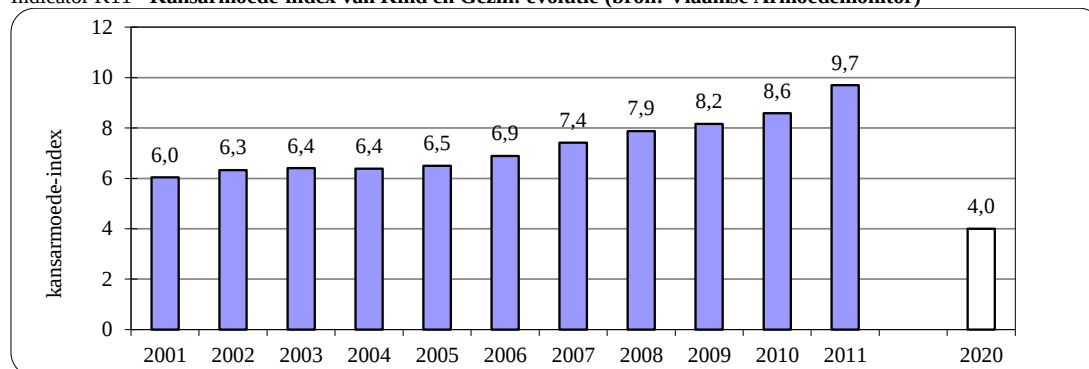
Overall ter wereld zijn kinderen de eerste slachtoffers van armoede. In België leven bijna 1 op 5 kinderen onder de armoederisicodrempel. De Belgische cijfers tonen echter grote verschillen tussen Vlaanderen en Wallonië: voor de leeftijdscategorieën van 0 tot 15 jaar zijn de percentages in Wallonië ongeveer 2,5 keer hoger dan in Vlaanderen; bij de 16-24 jarigen, liggen de percentages zelfs meer dan driemaal zo hoog. In Vlaanderen leeft 1 op 10 kinderen onder de armoederisicodrempel. Ook al behoort Vlaanderen wat kinderarmoede betreft bij de beste in Europa, toch vind ik het onaanvaardbaar dat 130.000 kinderen en jongeren in Vlaanderen onder de armoederisicodrempel leven. In vergelijking met de cijfers uit 2010 is er een lichte daling waar te nemen, maar dit betekent niet dat we onze acties betreffende de bestrijding van kinderarmoede kunnen stopzetten. Leven in armoede hypothekeert de ontwikkeling van kinderen in die mate, dat het onaanvaardbaar is dat ook maar één kind dit hoeft door te maken.

Indicator K1 - Kinderen onder de armoederisicodrempel: evolutie (bron: Vlaamse Armoedemonitor)

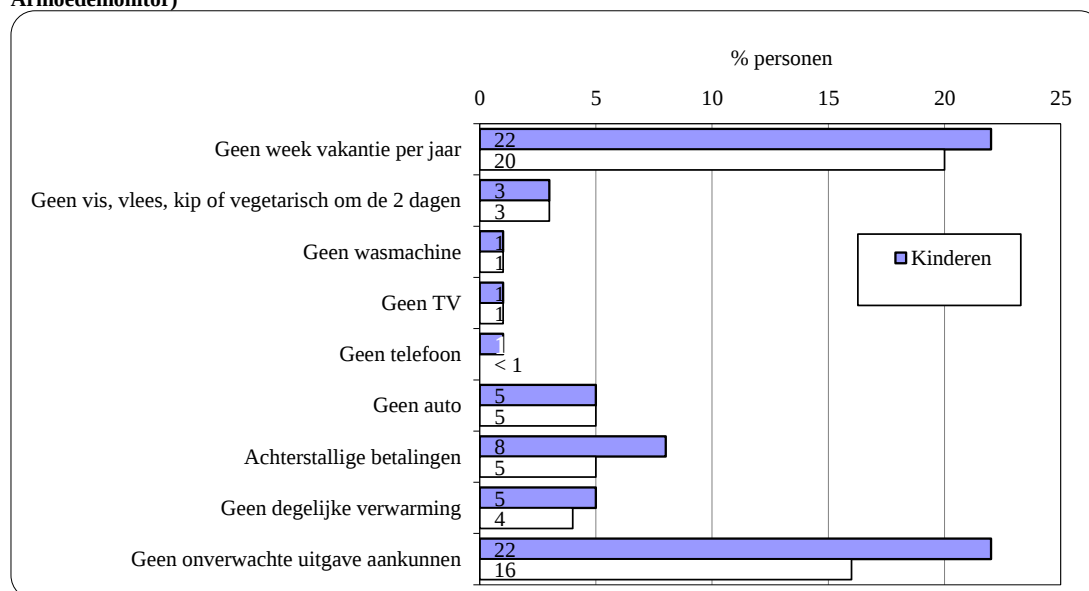

Ook de kansarmoede-index van Kind en Gezin haalde in 2012 een score van 10,4. Kind en Gezin ontwikkelde begin jaren 1990 een indicator die verschillende aspecten van de sociaaleconomische situatie van pasgeborenen tegelijk in rekening tracht te brengen. Aan de hand van het maandinkomen van het gezin, de opleiding en de arbeidssituatie van de ouders, de ontwikkeling van de kinderen, de huisvesting en de gezondheidssituatie van het gezin, wordt nagegaan hoeveel kinderen geboren worden in een kansarm gezin. Dat betekent dat 10,4% van de geboorten in het Vlaamse Gewest plaatsvond in een kansarm gezin.

³ Uit 'What Do You Think?' een initiatief van UNICEF om een stem te geven aan de kwetsbare kinderen.

Indicator K11 - **Kansarmoede-index van Kind en Gezin: evolutie (bron: Vlaamse Armoedemonitor)**

Wanneer we naar de cijfers over ernstige materiële deprivatie kijken dan zien we dat zelfs 270.000 Vlaamse kinderen in een gezin wonen dat zich geen week vakantie kan veroorloven of dat een onverwachte uitgave van 850 euro niet aankan.

Indicator K7 - **Kinderen in ernstige materiële deprivatie: score op afzonderlijke items (bron: Vlaamse Armoedemonitor)**

Armoede raakt mensen - en kinderen in het bijzonder - in alle aspecten van hun leven. Een slechte voeding, een broze gezondheid, gevoelens van schaamte en minderwaardigheid, beperkte onderwijskansen en uitsluiting uit sociale activiteiten zijn maar enkele van de factoren die een negatieve impact hebben op de diverse domeinen van het leven en de ontwikkeling van kinderen in armoede. Daarbij komt nog dat heel vaak, de ene ontbering de andere uitlokt en versterkt. Zo blijkt uit wetenschappelijk onderzoek dat een kind met een hoge cognitieve score dat opgevoed wordt in een arm gezin qua ontwikkeling al snel ingehaald wordt door een kind met een lagere cognitieve score uit een gezin zonder armoede.

De belangrijkste ontwikkeling van de hersenen - de ontwikkeling van sociale omgangsvormen, psychomotorische vaardigheden, taal en emotiecontrole - gebeurt tussen 0 en 3 jaar. Inzetten op de eerste levensjaren van een kind heeft dus heel wat meer impact dan interventies tijdens een latere levensfase, en dit zowel voor de kinderen zelf als voor de maatschappij. Een verdere uitbouw van laagdrempelige preventieve gezinsondersteuning, waarin de Huizen van het Kind een hoofdrol spelen,

is dan ook noodzakelijk. We moeten ouders blijven versterken en ondersteunen in hun rol als opvoeder. Tegelijkertijd moeten we samen met hen werk maken van een job, goede en betaalbare huisvesting, het afbouwen van hun schulden en het ondersteunen van de schoolloopbaan van de kinderen. Kortom, via de invalshoek van kinderarmoede werken we aan de globale situatie van het gezin.

De Vlaamse Regering heeft tijdens het VIA-toekomstforum, samen met de sociale partners en het brede middenveld, het engagement genomen om de 13 prioritaire doelstellingen van het Pact2020 en specifiek de bestrijding van kinderarmoede, verder na te streven en de nodige bijkomende inspanningen te leveren. De minister-president stelde daarbij dat we na de periode van overleg, afstemming en experimenteren nu de beweging moeten maken naar concrete structurele realisaties op het terrein.⁴

Nog sterker inzetten op de vroegste levensjaren én op de ondersteuning van toekomstige jonge ouders is de boodschap. Ons Actieprogramma Kinderarmoede moet hier soelaas bieden, evenals de verdere uitrol in heel Vlaanderen van een lokale aanpak van kinderarmoede.

2.1.1 Kinderarmoede bestrijden op lokaal niveau

De strijd tegen (kinder)armoede vergt een integrale aanpak vanuit alle beleidsniveaus. Enkel via een integrale benadering maken we kans op slagen. Een doeltreffende aanpak vraagt een samenwerking tussen de verschillende beleidsniveaus, maar ook met de samenleving in zijn geheel en de gezinnen in armoede zelf. Initiatieven die een sterke lokale verankering hebben zijn met andere woorden fundamenteel in het bestrijden van kinderarmoede. Het lokale niveau staat het dichtst bij de mensen en is vaak het best geplaatst om een antwoord te formuleren op hun noden. Deze lokale acties zijn noodzakelijk en complementair aan de maatregelen die op Vlaams niveau worden genomen.

Voor de derde keer maakte ik in 2013 1 miljoen euro vrij voor nieuwe lokale projecten of de verderzetting van bestaande initiatieven. Tijdens deze editie heb ik er voor gekozen om naast de hoogst scorende per provincie ook een aantal projecten te selecteren die expliciet inzetten op de problematiek van gekleurde armoede. Ook kinderarmoede is immers gekleurd. Dit wordt onder meer door de cijfers in de nieuwste editie van het Kind in Vlaanderen van Kind en Gezin geïllustreerd:

“Het armoederisico blijkt ook te verschillen naargelang het land van herkomst van de moeder. 58,1% van de kinderen met een moeder die geboren is in een land van buiten de EU, kent een verhoogd armoederisico. Bij kinderen met een moeder afkomstig uit een ander EU-land bedraagt deze 8% en bij kinderen met een moeder van Belgische herkomst gaat het om 8,9%.” en “In het Vlaamse Gewest bedraagt de kansarmoede-index 4,5% bij kinderen met een moeder van Belgische herkomst en 28,4% bij kinderen met een moeder van niet-Belgische herkomst.”

In de loop van 2013 bezocht mijn administratie alle projecten lokale kinderarmoedebestrijding die in 2011 een subsidie toegekend kregen. Uit deze evaluatie blijkt dat de projecten de aandacht voor kinderarmoedebestrijding op lokaal vlak hebben vergroot of doen groeien. Verschillende belangrijke succesfactoren komen doorheen de projecten naar boven. Er is een nood aan integraal werken met de kinderen en hun gezin, in de praktijk vaak vertrekkend vanuit een insteek gezinsondersteuning. Het opbouwen van vertrouwen is noodzakelijk om de doelgroep duurzaam te bereiken. Zowel in bereik van doelgroep als ondersteuning moet er langdurig en op maat van het gezin gewerkt kunnen worden. De rol van een vertrouwenspersoon is hierbij erg belangrijk, als link tussen de gezinnen en de hulp- en dienstverlening. Projecten en het aanbod moeten laagdrempelig en informeel zijn. Dit vraagt niet alleen een goede locatie, een geïntegreerd aanbod (zoals we dat willen realiseren ikv de Huizen van het Kind) maar ook competenties van medewerkers. Het inschakelen van ervaringskennis, hetzij door

⁴ Zie ook VJP OD 8.4 EN VAK OD 5.1 en 5.2

(opgeleide) ervaringsdeskundigen, hetzij via samenwerking met een armoedevereniging, wordt in dit alles gezien als belangrijke voorwaarde.

Organisaties geven aan dat er ruimte moet zijn om projectmatig te zoeken naar nieuwe manieren om aan (nieuwe) noden tegemoet te komen. En er is nood aan ruimte binnen sectorale regelgeving van b.v. kinderopvang of centra voor kinderopvang en gezinsondersteuning (CKG's) om in dergelijke projecten te kunnen stappen. Het is hierbij belangrijk om subsidies, visie en regelgeving van de verschillende subsidiërende overheden en sectoren op elkaar af te stemmen, vanuit het belang van kinderen en gezinnen in armoede.

Er is echter ook nood aan structurele financiering van de beleidscomponent binnen de aanpak van kinderarmoedebestrijding op lokaal vlak via de coördinatie van een geïntegreerde en multidimensionale kinderarmoedebestrijdingsaanpak. Op die manier kunnen ook gemeentebesturen de nodige ruimte vrijmaken om hun regierol in de aanpak van (kinder)armoede waar te maken.

Om dit alles te realiseren, maak ik in het programmadecreet werk van een structurele financieringsmechanisme waar lokale besturen een beroep op kunnen doen. Op basis hiervan kan men via een modulaire aanpak werk maken van concrete acties op het terrein. Dit nieuwe mechanisme zal de administratieve lasten voor lokale besturen tot een minimum beperken en rekening houden met de lokale beheers- en beleidscyclus en het 'planlastendecreet' van 15 juli 2011.

Anderzijds geef ik mijn steun aan het Kinderarmoedefonds binnen de KBS, dat wil zorgen voor een brede maatschappelijke mobilisatie rond Kinderarmoede. Dat draagvlak hebben we nodig voor een Vlaanderen waar elk talent telt en waar geen enkel talent nog wordt verspild. Want dat is wat kinderarmoede doet: talenten van kinderen hypothekeren, nog voor ze zich hebben kunnen ontwikkelen

Ook de negen Vlaamse en twee Brusselse projecten in het kader van de oproep 'versterking of uitbreiding van de integrale en laagdrempelige preventieve gezinsondersteuning met bruggen naar onderwijs en werk' worden geëvalueerd in samenwerking met Kind en Gezin en Onderwijs

Het methodiekenhandboek 'Elk kind telt' voor lokale besturen, dat ik vorig jaar lanceerde, met tips om op lokaal niveau aan de slag te gaan in de strijd tegen kinderarmoede, zorgde voor de nodige methodologische ondersteuning. Gezien het grote succes van dit boek en de grote vraag werd beslist om dit handboek dit jaar te herdrukken.

Ik wil lokale besturen en actoren echter nóg meer ondersteunen in hun sleutelrol in de strijd tegen kinderarmoede. We staan immers voor een cruciale periode. Nieuwe besturen zijn aangetreden en zij kunnen het verschil maken door een concreet kinderarmoedebeleid uit te stippelen. Daarom organiseerde ik voor de tweede keer provinciale rondes over heel Vlaanderen en Brussel onder de noemer 'Arm in arm tegen armoede'. Hiermee geef ik goede praktijken meer slagkracht en bekendheid, zodat gemeenten van mekaar kunnen leren.

Ik zorg voor de verankering van de lokale kinderarmoedeaanpak in het programmadecreet zodat de financiële en methodologische ondersteuning van lokale besturen voor hun acties gericht op de aanpak van kinderarmoede gegarandeerd wordt.

Ik geef verder mijn steun aan het Kinderarmoedefonds dat binnen de KBS is opgericht.

2.1.2 Kinderarmoede bestrijden op Vlaams niveau

Ook op Vlaams niveau is een blijvende inspanning noodzakelijk om de strijd tegen kinderarmoede onverminderd voort te zetten. Dat de nood groot is, wordt nogmaals bewezen door de onrustwekkende cijfers.

We hebben al een hele weg afgelegd in onze strijd tegen kinderarmoede. In maart 2011 organiseerde ik een VIA rondetafel Kinderarmoede, die focuste op de bestrijding van armoede bij kinderen tot en met drie jaar oud. Eind 2011 vond een Studio Kinderarmoede plaats waarin acht internationale en nationale experts brainstormden over innovatieve oplossingen voor een effectieve aanpak van de kinderarmoede. Na de Studio werd een business- en societycase opgebouwd die de belangrijkste argumenten bundelt waarom inzetten op kinderen tot en met 3 jaar en hun gezin noodzakelijk is als we onze doelstelling uit het pact 2020 willen bereiken. Als onderdeel van het Vlaams Actieplan Armoedebestrijding stelde ik midden 2011 ook het Actieprogramma Kinderarmoede voor met specifieke maatregelen om armoede bij kinderen tot en met drie jaar te bestrijden. In dit plan werden onder meer acties opgenomen om lokale actoren te stimuleren netwerken te vormen, zodat ze armoede op een integrale manier kunnen aanpakken. Ook het creëren van meer kinderopvang met aandacht voor de meest kwetsbare groepen, het vormen van kleinere kleuterklassen en het inzetten op preventieve gezinsondersteuning staan op de agenda. We maken ook werk van een warme overgang tussen opvang en onderwijs. De overgang van de opvang van baby's en peuters naar de kleuterschool is ingrijpend en de stap is des te groter voor kinderen uit kwetsbare gezinnen. Deze gezinnen hebben ten gevolge van allerlei negatieve ervaringen vaak minder vertrouwen in de buitenwereld. Ook de kleuterschool behoort hier toe. Dankzij de kleuterschool krijgt een kind echter al een goede voorbereiding op de lagere school. Om de diverse uitdagingen die deze overgang betekent voor deze groepen te verzachten, werken Kind en Gezin en Departement Onderwijs en Vorming een samenwerking op dit vlak uit. Dit mondde reeds uit in een concreet actieplan dat ik aan het meest recente voortgangsrapport van het VAPA toevoegde. Er wordt ook werk gemaakt van het formaliseren van de structurele ambtelijke samenwerking tussen Kind en Gezin en het Departement Onderwijs en Vorming.⁵

Ik volg de realisatie van het actieplan 'warme overgang tussen opvang en onderwijs' van Kind en Gezin en Departement Onderwijs en Vorming van dichtbij verder op.

Als kinderen al vanaf het begin van hun schoolloopbaan met een achterstand starten, wordt ook de verdere schoolloopbaan gehypothekeerd. Cijfers leren ons dat de schooluitval bij jongeren uit kansarme milieus hoger ligt dan bij jongeren uit andere milieus. Aan de stichting P&V verleende ik dan ook een subsidie ter ondersteuning van de organisatie van een Europese conferentie over schooluitval en jeugdwerkloosheid. Tijdens deze conferentie werden de oorzaken en mogelijke oplossingen van schooluitval en /of jeugdwerkloosheid in België en Europa besproken.

Alle acties uit het Actieprogramma Kinderarmoede zijn belangrijk in de strijd tegen kinderarmoede. De acties kaderen in een langetermijnproces. Als we in Vlaanderen willen evolueren tot een warme samenleving, die de nodige kansen biedt aan alle kinderen zodat hun potentieel tot ontplooiing kan komen, ongeacht hun sociale achtergrond, moeten we ons hele systeem aanpassen. Ook in de scriptie van prof. Vandenbroucke⁶ lezen we dat we een ander soort welvaartstaat nodig hebben, want dat er ook een nieuw soort sociaal risico is ontstaan dat verschilt van vroeger. Op basis van het beschikbaar wetenschappelijk materiaal, kan men niet met zekerheid stellen dat de ongelijkheid toeneemt maar wel dat er een belangrijke verschuiving is in deze ongelijkheid. Hij stelt vast dat er een significante daling is van het armoederisico bij ouderen, terwijl er een significante stijging is van het armoederisico bij kinderen en jongeren. We moeten met andere woorden erkennen dat er momenteel een aantal dingen verschuiven waarop de huidige welvaartstaat geen of onvoldoende antwoord heeft. Daarom heb ik een proces opgestart om te evolueren van een beleid dat overwegend inzet op curatieve maatregelen naar een beleid met meer preventieve acties.

De transitie-manager Kinderarmoede, die werd aangesteld in het kader van VIA, draagt dit proces. Transitie-management is een nieuwe aanpak waarbij men probeert om op lange termijn het huidige systeem te transformeren naar een volledig nieuw systeem.

⁵ Zie VAK OD 5.1 en 5.2

⁶ "The Active Welfare State Revisited" Prof. Frank Vandenbroucke, 2013

Ik zal er op toe zien dat ook in 2014 werk wordt gemaakt van het transitieproces kinderarmoedebestrijding.

Het STUDIO-verslag, de business- en society case, en andere documenten rond kinderarmoede leveren de bouwstenen voor een langetermijnvisie. Deze geeft richting en invulling aan onze transitie.

In 2013 heb ik een aantal denkpijlers gelanceerd, die het transitieproces een versnelling hoger deed lopen. Eén van die denkpijlers betreft het betrekken van niet evidente partners. Zo is het de bedoeling om de bedrijfswereld mee eigenaar te maken van de transitie. Zij vormen immers belangrijke spelers in het huidige systeem, het systeem dat we via transitie willen veranderen. Bedrijven hebben daarbij impact op vier vlakken: de financiële middelen die gemobiliseerd kunnen worden, de directe impact via hun personeelsbeleid op de tewerkstelling van personen met jonge kinderen, de positieve of negatieve impact van hun businessplan op gezinnen in armoede en de invloed die zij lokaal en regionaal kunnen laten gelden op plaatselijke netwerken.

Parallel aan het eigenlijke transitieproces probeer ik ook zoveel mogelijk maatschappelijke instanties en middenveldorganisaties te mobiliseren die mee de tanker in de goede richting duwen. Zo ondersteun ik het project ‘Gezinsbond voor iedereen’. Het project heeft tot doel te werken aan preventie en bestrijding van kinderarmoede in een weldoordacht en integraal project voor de hele Gezinsbond. Het zet in op vier sporen:

- breed draagvlak creëren in de Gezinsbond zelf;
- good practice creëren in zoveel mogelijk lokale afdelingen;
- alle nationale medewerkers activeren en responsabiliseren;
- een solidaire stem in de maatschappij versterken.

Het project zal zich de toekomstige tijd vooral richten op eenoudergezinnen gezien de hoge kwetsbaarheid van die gezinnen. Van de personen in eenoudergezinnen moet goed een vijfde zien rond te komen met een inkomen onder de armoederisicodrempel.

Ik verleende in dit kader ook een subsidie aan de Vrouwenraad die dient als tussenkomst in de kosten van het project ‘Elk kind telt. Alleenstaande moeders, gender en armoede’. Met dit project wil men onder meer de samenwerking en solidariteit tussen de vrouwenverenigingen en alleenstaande moeders die in armoede leven bevorderen en de maatschappelijke draagkracht in de strijd tegen kinderarmoede vergroten door toekomstige generaties te sensibiliseren.

Ook het jeugdwerk wil ik op hetzelfde spoor zetten. Het is niet mijn ambitie om alle kinderen en jongeren te laten deelnemen aan het jeugdwerk. Zij hebben natuurlijk de vrijheid om hun vrije tijd zelf in te vullen zoals zij willen. Maar ik vind wel dat alle kinderen en jongeren gelijke kansen moeten krijgen om hieraan deel te nemen, ongeacht hun achtergrond en thuissituatie. Daarom zette ik 100.000 euro in om verder werk te maken van de toeleiding van maatschappelijk kwetsbare kinderen en jongeren naar het reguliere jeugdwerk. De lokale besturen van Antwerpen, Brussel, Gent en Maasmechelen hebben zich geëngageerd om samen met de jeugdbewegingen intensief te werken aan het stimuleren van de participatie van kinderen en jongeren in armoede aan jeugdwerk. Hiervoor worden de steden begeleid door Demos en de Vereniging Vlaamse Jeugddiensten (VVJ) die de knelpunten en de successen evalueren. Dit methodologische luik wordt gefinancierd door de minister van Jeugd.

En tot slot vermeld ik in dit verband het jeugdbeleidsplan en het actieplan Kinderrechten. Ik zie dit plan als belangrijk element in de bestrijding van de kinderarmoede. In de Vlaamse Regering en in het horizontaalpermanent armoedeoverleg zal ik samen met mijn collega's onderzoeken welke accenten

kunnen gelegd worden om de armoede te voorkomen of weg te werken, waarbij de participatie van jongeren aan het brede maatschappelijk leven moet voorop staan.⁷

2.1.3 Kinderarmoede bestrijden op federaal niveau

De huidige cijfers tonen aan dat verdere blijvende inspanningen nodig zijn, niet alleen op lokaal en Vlaams niveau, maar ook op federaal niveau. In navolging van het VAPA in Vlaanderen werd ook federaal een Actieplan Armoedebestrijding opgesteld. Dit plan is nu aan zijn tweede editie toe.

Ik doe het nodige om de uitwerking van het tweede Federaal plan Armoedebestrijding te faciliteren.

Het plan is gespreid over zes strategische doelstellingen:

- de sociale bescherming van de bevolking verzekeren;
- terugdringen van de kinderarmoede;
- de toegang tot werk versterken door sociale en professionele activering;
- strijden tegen dakloosheid en slechte huisvesting;
- het recht op gezondheid waarborgen;
- overheidsdiensten die voor iedereen toegankelijk zijn.

Deze doelstellingen vinden hun oorsprong in het Nationaal Hervormingsprogramma, het Nationaal Sociaal Rapport en het vorige Federaal Plan Armoedebestrijding.

Ik ben verheugd dat ook op federaal niveau een actieplan ter bestrijding van de kinderarmoede werd opgesteld. Dit allereerste overkoepelende plan tegen kinderarmoede is het resultaat van overleg en nauwe samenwerking tussen vertegenwoordigers van federale ministers, gewest- en gemeenschapsministers en alle betrokken terreinorganisaties. Het plan werd op 10 juni 2013 goedgekeurd op de interministeriële conferentie Integratie in de Samenleving. Het nationaal kinderarmoedebestrijdingsplan heeft kinderen tussen 0 en 18 jaar als doelgroep. Dit plan wil verder specifieke aandacht hebben voor: kinderen die in extreme armoede leven, de vroege kinderjaren en adolescenten. Het nationaal kinderarmoedebestrijdingsplan is opgebouwd rond vier strategische doelstellingen:

- toegang tot toereikende middelen;
- toegang tot kwaliteitsvolle diensten en kansen;
- participatie van kinderen;
- horizontale en verticale partnerschappen afsluiten tussen verschillende beleidsdomeinen en verschillende bestuursniveaus.

Ik werk samen met alle partners mee aan de uitwerking en de uitvoering van de acties uit het nationaal kinderarmoedebestrijdingsplan. Ook aan de evaluatie en actualisatie van het plan verleen ik mijn medewerking.

Dit nationaal kinderarmoedebestrijdingsplan is een eerste stap in een nog verder te integreren aanpak van de bestrijding van kinderarmoede, zeker in het licht van de huidige staatshervorming. De overheveling van onder meer het activeringsbeleid en de kinderbijslag van het federale naar het Vlaamse niveau vereisen alleszins een goede samenwerking tussen de verschillende bestuursniveaus.

⁷ Zie ook VJP OD 4.4 en VAK OD 5.1, 5.3

2.1.4 Kinderarmoede bestrijden op Europees niveau

De Europese Commissie heeft aangegeven dat een koerswijziging noodzakelijk is om de armoede tegen 2020 met minstens 20 miljoen mensen terug te dringen. Het nieuwe Social Investment Package bevat hiertoe een reeks voorstellen. Het gaat om aanbevelingen van de Europese Commissie aan de lidstaten met betrekking tot investeringen in kinderen en het doorbreken van de vicieuze cirkel van de achterstand. Daarnaast bevat dit pakket aan maatregelen ook een evaluatie van de opvolging door de lidstaten van de aanbevelingen van de Europese Commissie uit 2008. Verder reikt de Europese Commissie een aantal suggesties en beleidsopties aan voor het gebruik van het Europees Sociaal Fonds voor armoedebestrijding. Naast inzetten op activering is de aandacht voor toegankelijke kwaliteitsvolle diensten hierbij cruciaal. Ik deel ook de mening van de Europese Commissie wanneer die stelt dat we niet enkel oog voor de korte termijn moeten hebben. We moeten ook op middellange en lange termijn inzetten. De voorstellen in het Social Investment Package van de Europese Commissie lijken me aldus waardevolle documenten die nauw bij onze ambities in Vlaanderen aansluiten.

Ik blijf wegen op het uitvoeren van de armoededoelstellingen in EU2020 en op de implementatie van Europese aanbevelingen rond kinderarmoede

2.2 Ouderen, armoede en vereenzaming

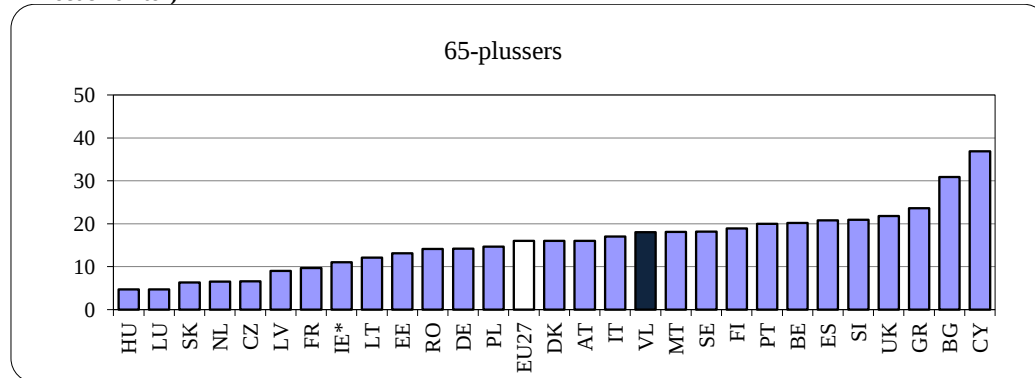
In de context van de veroudering van de bevolking en de pensioengolf vormen eenzaamheid en sociaal isolement bij ouderen belangrijke uitdagingen. Als we de bevindingen uit de enquête over eenzaamheid en sociaal isolement bij ouderen in België⁸ in verband brengen met socio-demografische kenmerken en met aspecten van de gezondheidstoestand van ouderen, leren we ook dat er een duidelijke link bestaat tussen ouderen, armoede en vereenzaming. We tellen niet alleen meer eenzame en sociaal geïsoleerde ouderen bij de oudste ouderen, maar ook bij ouderen die het financieel moeilijk hebben. We stellen bovendien vast dat hoe kleiner het inkomen is, hoe kleiner dat het sociaal netwerk is. Het percentage sociaal weerbare ouderen bedraagt slechts 26% bij de ouderen met een gezinsinkomen onder 1.000 euro; het stijgt met het inkomen tot 55% bij de ouderen met een gezinsinkomen hoger dan 2.000 euro. Het aandeel sociaal geïsoleerden loopt in de groep met het laagste inkomensniveau zelfs op tot 40%, tegenover 15% bij de hoogste inkomens. In voormeld rapport lezen we ook dat recent onderzoek aantoonde dat een ontoereikend sociaal kapitaal een minstens even belangrijke risicofactor voor overlijden is dan meer bekende risicofactoren, zoals roken, obesitas of luchtvervuiling. Gevoelens van eenzaamheid komen tot uitdrukking in zowel lichamelijke als psychische gezondheidsklachten. Zo gaat eenzaamheid samen met depressie, cognitieve achteruitgang, hogere bloeddruk en hartziekten. Het is duidelijk dat er een negatieve samenhang is tussen gevoelens van eenzaamheid en de gezondheidssituatie van ouderen. Ondanks het feit dat de eenzaamheidsgevoelens bij ouderen de voorbije decennia niet zijn toegenomen, zullen er - ervan uitgaande dat het aantal 65-plussers blijft stijgen en dat het percentage eenzame ouderen op hetzelfde niveau blijft in België - tegen 2020 meer dan een miljoen eenzame ouderen zijn. Het voorkomen van en de strijd tegen eenzaamheid en sociaal isolement bij ouderen verdienen daarom de volle aandacht van iedereen: van beleidsverantwoordelijken en professionals uit de sectoren in kwestie en alle burgers.

---

⁸ In 2012 publiceerde de Koning Boudewijnstichting het onderzoeksverslag Oud word je niet alleen. Een enquête over eenzaamheid en sociaal isolement bij ouderen in België. Dit rapport is gebaseerd op een enquête bij meer dan 1.500 65-plussers in België. Ipsos zorgde voor de uitvoering van de enquête samen met twee academische partners, LUCAS-KU Leuven en het departement Sciences de la Santé Publique van de Université de Liège.

Het aantal ouderen onder de armoederisicodrempel blijft net zoals de afgelopen jaren lichtjes afnemen. Momenteel is 31% van het totale aantal personen onder de armoederisicodrempel 65 jaar of ouder is. Dit cijfer moet echter genuanceerd worden omdat het armoederisicopercentage geen rekening houdt met spaarcenten of onroerend goed. Maar ook in Europees opzicht scoren de Vlaamse ouderen niet goed. Terwijl Vlaanderen bij de leeftijdsgroepen tot 50 jaar telkens de top haalt van de Europese rangschikking, zakt ze bij de personen van 65 jaar en ouder naar een 17de plaats in de ranglijst. Ouderen blijven aldus een belangrijke doelgroep vormen binnen het armoedebestrijdingsbeleid.

Indicator I5 - Bevolking onder de armoederisicodrempel: Europese vergelijking risicogroepen (bron: Vlaamse Armoedemonitor)

De projecten rond de aanpak van armoede en eenzaamheid bij ouderen die ik vorig jaar lanceerde, zijn in volle ontwikkeling.

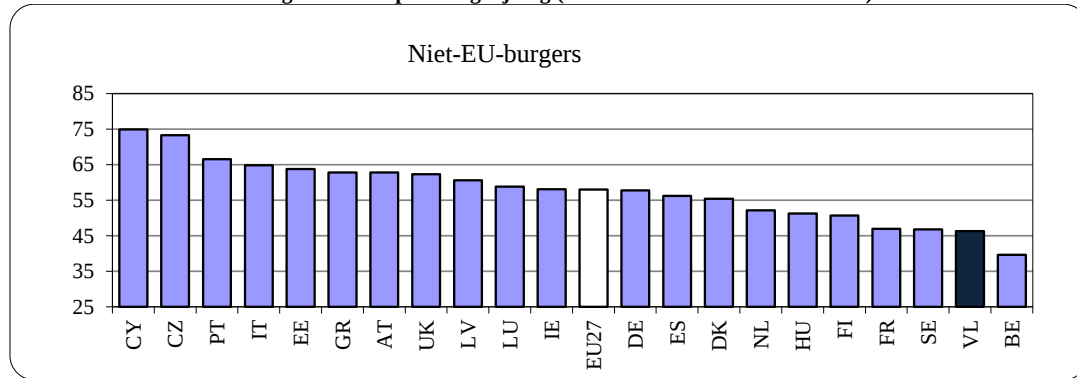
Ik evalueer de resultaten van de projecten rond de aanpak van armoede en eenzaamheid bij ouderen met het oog op een eventuele implementatie van de projecten in het verdere armoedebestrijdingsbeleid.

2.3 Etnisch-culturele minderheden en armoede

Als het over armoede gaat, zijn etnisch-culturele minderheden erg kwetsbaar. De cijfers spreken voor zich: het armoederisico bij niet-EU-burgers is goed 5 keer hoger dan bij EU-burgers. Er is zelfs sprake van een lichte stijging ten opzichte van de voorgaande jaren.

Als we de armoedecijfers uit onze armoedemonitor met betrekking tot werk, huisvesting of schulden bekijken, zien we dat de groep van niet-EU-burgers steeds weer opnieuw het diepst in het rood gaat. Een sprekend voorbeeld in dit geval betreffen de cijfers met betrekking tot werkloosheid.

Werk en onderwijs vormen ontegensprekelijk een belangrijke buffer tegen armoede. Het risico om in armoede terecht te komen, ligt bij personen met werk beduidend lager. Hoewel de werkloosheidsgraad tegenover 2010 is afgenomen, blijven bepaalde groepen – waar onder niet-EU-burgers – moeilijk toegang vinden tot de arbeidsmarkt. De werkloosheidsgraad lag in 2011 bij deze laatste groep bijna 5 keer hoger dan de totale werkloosheidsgraad in Vlaanderen. Uit de Europese vergelijking blijkt duidelijk dat de lage werkloosheidsgraad bij niet-EU-burgers een van de voornaamste problemen blijft op de Vlaamse arbeidsmarkt.

Indicator A2: **Werkzaamheidsgraad: Europese vergelijking (bron: Vlaamse Armoedemonitor)**

Het behoeft dan ook geen betoog dat de problematiek van gekleurde armoede de afgelopen jaren steeds sterker onze aandacht trekt. De aanpak van gekleurde armoede werd dan ook opgenomen als één van de prioriteiten bij de uitvoering van het VAPA.

Ook het jaarboek Armoede 2011 ging dieper in op armoede bij personen van vreemde herkomst. De armoedesector en de integratiesector kennen elkaar ook onvoldoende. Uiteraard zijn er binnen elke sector organisaties die de doelgroep wel bereiken, maar dat is nog teveel een vrijblijvend initiatief zodat hier nog sterker moet gezocht worden naar een structurele samenwerking. Met de oprichting van de werkgroep “gekleurde armoede” is een eerste stap in de richting van een meer coherente aanpak gezet. Over de prioriteiten op vlak van gekleurde armoede werd er binnen de commissie Integratiebeleid en in nauwe samenspraak met de beleidsdomeinen werk en onderwijs een nota met concrete acties uitgewerkt. In het najaar wordt deze nota aan de Vlaamse Regering voorgelegd. Dit is 1 van de maatregelen die ook opgenomen werd in het Geïntegreerd Actieplan Integratiebeleid

Het VLAS leverde in 2012 een onderzoek aan rond overlevingsstrategieën van mensen in armoede van buitenlandse afkomst, de rol van de middenveldorganisaties en de relaties met de hulpverlening. De resultaten van dit onderzoek zijn voorgesteld in het Horizontaal PAO.

Ook de uitdaging om werk te maken van de beleidsparticipatie van deze groepen blijft groot en complex. Er is nood aan experimenteerruimte om hieraan te werken. Ik heb hiertoe aan het Minderhedenforum de volgende opdracht gegeven:

- de stem van etnisch-culturele minderheden – in het bijzonder mensen die kampen met armoede en sociale uitsluiting – naar boven brengen. Deze stem wordt momenteel nog weinig gehoord;
- het formuleren en vertolken van deze stem in het domein van de armoedebestrijding en sociale uitsluiting om zo bij te dragen tot een ‘minderhedentoets’ in dit domein;
- de bijdrage van etnisch-culturele verenigingen in het bestrijden van armoede en sociale uitsluiting inventariseren en zichtbaar maken.

Het werken vanuit de brede groep etnisch-culturele minderheden en hun sociaal-culturele verenigingen, biedt een vernieuwend element tegenover de bestaande initiatieven rond gekleurde armoede.

Ik ondersteun binnen de beschikbare kredieten het Minderhedenforum om samen met de etnisch-culturele minderheden te werken aan de aanpak van gekleurde armoede.

Samen met ENIEC zet ik ook het samenwerkingsverband “kwetsbare en allochtone ouderen” op poten. ENIEC is een Europese non-profit ledenorganisatie van beroepskrachten met een engagement in de zorg voor allochtone ouderen. Het biedt een uitwisselingsplatform van kennis en ervaring over woonzorg van ouderen met een migratieachtergrond in een geest van verdraagzaamheid, interculturele

dialogoog en respect voor de noden en culturele achtergrond. De vergrijzing van de allochtone populatie in Vlaanderen en Brussel is immers een realiteit die we als beleid, woonzorgactoren en dienst- en zorgverlening voor ouderen niet naast ons neer kunnen leggen.

Tot slot wil ik hier ook vermelden dat ik bij de selectie van projecten, onder meer betreffende lokale bestrijding van kinderarmoede en betreffende lokale projecten armoede bij ouderen, opnieuw rekening gehouden heb met het bereik van etnisch-culturele minderheden. Deze maatregel werd eveneens opgenomen in het Geïntegreerd Actieplan Integratiebeleid. Ik tracht met andere woorden in alle initiatieven de nodige aandacht te hebben voor de problematiek van gekleurde armoede.

2.4 Automatische rechtentoekenning

Vlaamingen beschikken over een uitgebreid sociaal vangnet. Net deze sociale bescherming vormt in de huidige crisisjaren een belangrijke buffer tegen de stijgende armoede. Maar onze sociale bescherming is ook complex en versnipperd. Heel wat mensen slagen door die grote complexiteit er niet in hun rechten op te nemen. Helaas zijn het vaak net de zwaksten, de mensen die er het meest nood aan hebben, die daardoor niet krijgen waar ze recht op hebben en verzeild raken in situaties van onderbescherming.

Zowel in het regeerakkoord 2009-2014 als in het Vlaams Actieplan Armoedebestrijding 2010-2014 werd de realisatie van de automatische toekenning van rechten al opgenomen als één van de beleidsprioriteiten. Om de nodige draagkracht te voorzien is het streven naar automatische rechtentoekenning ook als sleutelproject opgenomen in het Meerjarenplan Slagkrachtige Overheid. De Vlaamse Regering keurde op mijn voorstel een concreet stappenplan goed waarin elke collega-minister zich engageert om voluit voor een automatische toekenning van sociale rechten en proactieve dienstverlening te gaan. Dit zijn immers belangrijke instrumenten in de strijd tegen armoede.

Uit een inventaris van mijn administratie blijkt dat ongeveer één derde van de rechten al automatisch wordt toegekend, dat één derde van de rechten niet geautomatiseerd kan worden en dat in één derde van de gevallen dit verder onderzocht moet worden. Hieronder vindt u een overzicht van de sociale rechten die intussen automatisch zijn toegekend en de rechten waarvoor elke minister in de Vlaamse Regering zich engageert om ze automatisch toe te kennen, of op zijn minst toegankelijker te maken.

Gerealiseerde automatisering van sociale rechten:

- Gratis elektriciteit voor alle gezinnen;
- Vermindering onroerende voorheffingen omwille van bescheiden woning, twee of meer kinderbijslaggerechtigde kinderen of met een handicap;
- Huurpremie voor personen die vijf jaar of langer op de wachtlijst staan voor een sociale woning;
- Bijdragevermindering in de zorgverzekering van 25 naar 10 euro voor mensen met verhoogde tegemoetkoming in de ziekteverzekering;
- Gratis Omnipas 65+ - De Lijn;
- Verplaatsingsvergoeding niet-werkende werkzoekenden bij opleiding;
- Vrijstelling of compensatie van de heffing op de waterverontreiniging voor bepaalde categorieën;
- ten laste neming van mantel- en thuiszorgpremie van 130 euro per maand door de zorgverzekering voor gebruikers van gezinszorg en aanvullende thuiszorg.

Te realiseren automatisering van sociale rechten:

De Vlaamse Regering heeft zich op 25 januari 2013 geëngageerd (cfr. beslissing VR 2013 2501 DOC.0045/1TER) om de volgende jaren een aantal sociale rechten verder te vereenvoudigen, toegankelijker te maken of te automatiseren:

- Terugbetaling van de gemaakte kinderopvangkosten tijdens opleiding;
- Terugbetaling van inschrijvingsgeld en studiekosten bij een opleiding;
- Korting treinticket voor werkzoekenden die solliciteren;
- Stimulanspremie tijdens opleiding;
- Verblijfvergoeding tijdens opleiding;
- Kortingstarief BLOSO-sportkampen;
- Vakantieparticipatie;
- Huursubsidie;
- Verzekering gewaarborgd wonen;
- Studiefinanciering (schooltoelage kleuter-, lager en secundair onderwijs, studietoelage hoger onderwijs);
- Vrijstelling inschrijvingsgeld in het Volwassenenonderwijs;
- MOBIB-kaart;
- Ouderbijdrage gesubsidieerde voorzieningen Kind en Gezin;
- Ten laste neming mantel- en thuiszorg van 130 euro per maand door de zorgverzekering voor personen die geen gebruik maken van gezinszorg of aanvullende thuiszorg;
- Automatische berekening gebruikersbijdrage en maximumfactuur in de thuiszorg.

Naar de toekomst toe moeten we met het principe van automatische rechtentoekenning al rekening houden van bij de opmaak van nieuwe regelgeving. Dit principe werd als aandachtspunt mee opgenomen in de armoedetoets.

De voortgang van de automatisering van sociale rechten zal ik jaarlijks vermelden in het voortgangsrapport van het VAPA.

Uiteraard speelt niet enkel de Vlaamse Regering een belangrijke rol op het gebied van automatische toekenning van sociale rechten en proactieve dienstverlening. Ook op federaal en lokaal vlak dient er nog heel wat te gebeuren.

Ik doe het nodige om de processen die op federaal en lokaal vlak op het gebied van het automatisch toekennen van sociale rechten lopen, te faciliteren.

Zo gaf ik onder meer de opdracht aan het VLAS om automatische rechtentoekenning en proactief handelen te verkennen op lokaal niveau, met bijzondere aandacht voor mensen met een laag inkomen. De opdracht hierbij was driedelig:

- het opmaken van een inventaris van rechten die lokaal worden toegekend;
- het opzoeken en beschrijven van goede praktijken van automatische rechtentoekenning en proactief handelen op lokaal niveau;
- het schetsen van de knelpunten in het proces van automatische rechtentoekenning (ook bovenlokaal) met tevens aanbevelingen ter verbetering.

De studie werd afgesloten met tien beleidsaanbeveling:

- Automatische rechtentoekenning als onderdeel van proactief handelen binnen een empowermentvisie;
- Nood aan begeleiding en een persoonlijke aanpak op maat;
- Aandacht voor bijzondere, kwetsbare doelgroepen;
- Alertheid voor ‘fouten’ en gelijke aandacht voor armoede- en fraudebestrijding;

- Perspectief van de burger centraal;
- Harmoniseren en vereenvoudigen van wetgeving en begrippen;
- Stimuleren van kennisdeling en optimalisering en betere benutting van de Rechtenverkenner;
- Oplijsten van goede praktijken en uitvoeren van intensieve casestudie(s);
- Een getrapte aanpak met vermijden van onnodige tussenstappen;
- Belang van netwerken, outreaching, empowerende contacten en laagdrempelige ontmoeting.

Ik zal de studie van het VLAS betreffende automatische rechtentoekenning en proactief handelen maximaal verspreiden en verder werken aan de ontsluiting van goede praktijken over de automatische en proactieve toekenning van rechten op lokaal vlak.

Om al het werk hierrond op elkaar af te stemmen organiseerde ik in 2013 een studiedag waaraan diverse federale, Vlaamse en lokale overheden hebben deelgenomen.

Daarnaast wordt er momenteel gewerkt aan een hervorming van het OMNIO-statuut. Hiervoor ben ik steeds blijven ijveren. De hervorming zal in werking treden vanaf januari 2014. Hierin zal het OMNIO-statuut geïntegreerd worden met de klassieke verhoogde tegemoetkoming zodat enkel de inkomensvoorwaarde behouden blijft en er geen hoedanigheidsvoorwaarde meer wordt gesteld. Daarnaast worden er ook een aantal hervormingen ingevoerd om het administratieve proces te vereenvoudigen.

Bovendien ondersteun ik ook het project ‘De drempels bij het verkrijgen van rechten’ dat door het Vlaams Netwerk tegen armoede wordt uitgevoerd. Dit project is ontstaan uit de bevindingen van een vorig project (Iedereen gelijk voor de wet!). Aan de hand van tal van individuele cases rond verschillende grondrechten wil het Vlaams Netwerk tegen armoede de bestaande drempels binnen het brede justitiële apparaat blootleggen en waar mogelijk aanbevelingen doen voor verbetering van onder andere procedures, methodes of voorzieningen. Dit resulteerde al in een uitgebreid dossier rond de pro deo werking.

2.5 Armoedetoets

Regelgeving mag geen doelgroepen, zoals mensen in armoede, uitsluiten. Regelgeving mag ook geen nieuwe armoede creëren door bijvoorbeeld in te gaan tegen de uitgangspunten van het armoedebestrijdingsbeleid. Ik heb er dan ook voor gezorgd dat nieuwe beleidsmaatregelen systematisch getoetst worden op hun gevolgen voor mensen in armoede.

De armoedetoets wordt uitgevoerd in twee fasen. Vooreerst als onderdeel van een ‘quickscan duurzame ontwikkeling’, om te zien of er een effect is voor mensen in armoede. Indien dit het geval is, wordt een grondige armoedetoets uitgevoerd als volledige screening van de mogelijke effecten van de beleidsmaatregelen, ter eventuele evaluatie en/of bijsturing. De armoedetoets wordt gekoppeld aan de verplichte Reguleringsimpactanalyse (RIA), om het draagvlak en de haalbaarheid te verhogen. De armoedetoets wordt in principe altijd uitgevoerd voorafgaand aan de invoering van een maatregel, op een tijdstip vroegtijdig in de besluitvorming. Zo kan men mogelijke negatieve bijwerkingen identificeren en aanpakken, en positieve effecten, versterken.

De quickscan en de armoedetoets worden door de verschillende functionele entiteiten uitgevoerd. De entiteiten kunnen hiervoor een beroep doen op de dienst Wetsmatiging, de aandachtsambtenaren armoede binnen de desbetreffende entiteiten, het Netwerk tegen Armoede alsook het Vlaams Steunpunt Armoede.

Aan de optimalisering van de armoedetoets en een concrete handleiding voor alle betrokkenen wordt nog gewerkt. Belangrijke dossiers waarop de armoedetoets in 2013 nog wordt toegepast, zijn het uitvoeringsbesluit Integrale Jeugdhulp, het decreet W² en het uitvoeringsbesluit op het decreet

preventieve gezinsondersteuning. We willen op die manier komen tot een efficiënt en werkbaar instrument.

Ik werk verder aan de optimalisering van de armoedetoets alsook een draaiboek dat dient ter ondersteuning van de ambtenaren bij de toepassing van dit belangrijk instrument.

3. Strategische aanpak armoede op lange termijn

3.1 Permanent armoedeoverleg

Ik wil dat Vlaanderen op het vlak van armoedebestrijding een topregio wordt. Om die ambitie te kunnen realiseren, is niet alleen een daadkrachtige aanpak nodig, maar ook een intensieve samenwerking tussen de verschillende beleidsdomeinen en niveaus, én niet in het minst met de doelgroep zelf. Ook zij moeten kunnen participeren aan het beleidsproces.

Om deze optimale samenwerking te bereiken, heb ik een aantal instrumenten voorhanden, zoals het Vlaams Actieplan Armoedebestrijding, het Verticaal Permanent Armoedeoverleg en het Horizontaal Permanent Armoedeoverleg.

3.1.1 Vlaams Actieplan Armoedebestrijding

Op 9 juli 2010 heeft de Vlaamse Regering haar goedkeuring gegeven aan het Vlaams Actieplan Armoedebestrijding. Dit plan heb ik samen met vertegenwoordigers van alle beleidsdomeinen, met participatie van de doelgroep, in partnerschap met het Vlaams Netwerk tegen armoede en met verschillende stakeholders opgemaakt. Het VAPA formuleert doelstellingen voor elk van de sociale grondrechten (participatie, maatschappelijke dienstverlening, inkomen, gezin, onderwijs, vrijetijdsbesteding, werk, wonen en gezondheid). Ik kijk er nauwlettend op toe dat elk lid van de Vlaamse Regering werk maakt van de realisatie van deze doelstellingen.

Jaarlijks maakt de Vlaamse Regering hiervan de balans op via het voortgangsrapport.

In 2014 leg ik een nieuw voortgangsrapport van het VAPA aan de Vlaamse Regering voor.

3.1.2. Horizontaal permanent armoedeoverleg

In het HPAO komen alle aandachtsambtenaren uit de verschillende beleidsdomeinen samen met een aantal actoren uit de armoedesector (het Vlaams Netwerk tegen armoede, interfederaal Steunpunt tot bestrijding van armoede en sociale uitsluiting, bestaansonzekerheid en sociale uitsluiting, vzw De Link, VVSG) en enkele bijkomende experts (o.a. Em. Prof. Dr. Jan Vranken) om armoedebestrijding horizontaal aan te pakken en het VAPA op te volgen.

Het overleg werd nog versterkt door het toepassen van participatieve overlegmethoden, veelvuldige deelname van experts ter zake en het gezamenlijk bezoeken van initiatieven betreffende armoedebestrijding. Eén van de experts die we dit jaar mochten verwelkomen, was prof. Frank Vandenbroucke. Hij gaf ons een korte toelichting bij de scriptie “The Active Welfare State Revisited” die hij geredigeerd heeft bij het Herman Deleeck Centrum voor Sociaal Beleid (CSB). Ik heb het afgelopen jaar het horizontaal PAO regelmatig samengeroepen. Onder meer volgende thema’s kwamen het afgelopen jaar al aan bod: strategisch plan geleterdheid verhogen, methodiekenhandboek ‘ieder kind telt’, de societycase Kinderarmoede, voortgangsrapport VAPA, UiTpas, armoedetoets, energiearmoede, resultaat van het onderzoek ‘de teloorgang van Thouiza’ (ikv gekleurde armoede), werk-welzijnstrajecten en gekleurde armoede. De verslagen van dit permanent overleg maken integraal deel uit van het jaarlijkse voortgangsrapport van het VAPA.

Het horizontaal PAO zal verder een belangrijke rol spelen in het kader van een integraal armoedebestrijdingsbeleid. Onder meer volgende thema’s zullen de komende periode op de agenda staan: jaarlijks voortgangsrapport van het VAPA, twee jaarlijks verslag van het interfederaal steunpunt armoedebestrijding en sociale inclusie, (rol van de ambtenaren in de uitvoering van) de armoedetoets, stand van zaken automatische rechtentoekenning en kinderarmoedebestrijding.

3.1.3. Verticaal permanent armoedeoverleg

Het VPAO is een overlegstructuur dat per beleidsdomein minstens tweejaarlijks wordt georganiseerd en waarin specifieke beleidsinitiatieven getoetst worden aan de visie en de ervaring van de doelgroep en voorstellen tot bijsturing worden geformuleerd. Deze overlegsessies worden op voordragen van en in overleg met het Vlaams Netwerk tegen armoede georganiseerd.

Waar relevant en mogelijk vraag ik aan de collega – ministers actief in te zetten op de organisatie van een verticaal permanent armoedeoverleg.

Het Vlaams Netwerk tegen armoede kan met bijkomende middelen extra thema's opnemen en daar rond aan de slag gaan met andere armoedeorganisaties.

Ik heb aan mijn collega's van de Vlaamse Regering opnieuw gevraagd expliciet aandacht te besteden aan een luik armoedebestrijding bij de opmaak van hun beleidsbrief 2014 en de beheers- en managementovereenkomsten. In alle beheers- en managementovereenkomsten die momenteel passeren langs de Vlaamse Regering wordt waar relevant de link met het VAPA gemaakt.

Net als in 2013 heb ik de Vlaamse Regering gevraagd om in hun beleidsbrief 2014 aan te geven hoe hij of zij aan armoedebestrijding zal doen.

3.1.4. Participatie van mensen in armoede

Zoals al eerder gesteld in deze beleidsbrief is participatie van de doelgroep onontbeerlijk om een goed beleid te kunnen voeren. Participatie van mensen in armoede vormt dan ook een vaste waarde binnen mijn armoedebestrijdingsbeleid. Veelal via het Vlaams Netwerk tegen armoede, die als spreekbuis fungeert, maar ook rechtstreeks. Via het inschakelen van ervaringsdeskundigen, die heel wat kennis bezitten over problemen waar mensen in armoede mee geconfronteerd worden, krijg ik veel meer inzicht in de complexiteit van de problemen die armoede veroorzaken. Omwille van de meerwaarde van de inzet van ervaringsdeskundigen heb ik dit jaar ook besloten om zelf een ervaringsdeskundige aan te werven op het kabinet. De bedoeling is dat deze ervaringsdeskundige ook in het beleidswerk ons via haar ervaringen ondersteunt.

Vzw De Link is sinds 2004 erkend voor de coördinatie van de opleiding en tewerkstelling van ervaringsdeskundigen in de armoede en sociale uitsluiting, in overeenstemming met het armoededecreet. Op 27 februari 2013 werd het tiende afstudeerjaar gevierd. Tijdens deze feestzitting ging ik in dialoog met de ervaringsdeskundigen over de aanpak van kinderarmoede. Eind 2013 evalueert de Vlaamse Regering, in overleg met De Link, tien jaar opleiding en tewerkstelling en coördinatie van ervaringsdeskundigen. Dit zowel met het oog op de toekomstige uitdagingen voor deze waardevolle methodiek, waar we vanuit Vlaanderen een voorbeeld - en voortrekkersrol opnemen in Europa, als de ondersteuning van de opdrachten vermeld in het armoededecreet.

In dit kader wil ik ook nog het project Teams voor Advies en Ondersteuning (TAO) van vzw De Link vermelden. De TAO-teams zijn opgevat als een 'pool' van opgeleide ervaringsdeskundigen en tandempartners, die op losse basis, voor kortere of langere tijd ingeschakeld worden voor bepaalde opdrachten op maat van hulp- en dienstverlening en beleid. Hierbij staat het inzicht in de armoedemechanismen van binnenuit centraal. Doelstelling is het overbruggen van de kloof in leefwereld en beleving tussen mensen in kansarmoede en de samenleving.

De afgelopen twee jaar heb ik samen met mijn collega-ministers van Welzijn en Sociale Economie en vier Vlaamse provinciebesturen het TAO-project structureel laten verankeren binnen de lokale diensteneconomie en dit gekoppeld aan een uitbreiding van de werking in heel Vlaanderen.

Ik maak er verder werk van ook mijn collega-ministers en andere belanghebbenden te stimuleren om waar relevant en mogelijk gebruik te maken van de meerwaarde die ervaringsdeskundigen kunnen betekenen in het uitstippelen van een beleid dat niemand uitsluit.

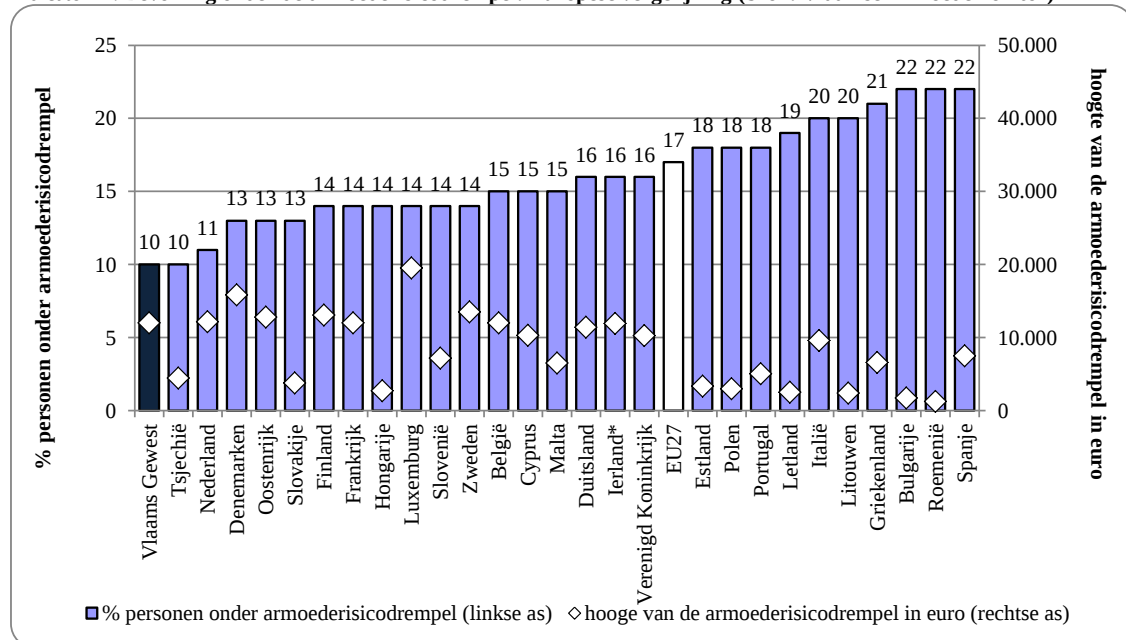
3.2 De strijd tegen armoede is een zaak van iedereen

De slagzin van het Europese jaar tegen Armoede 2010 ‘de strijd tegen armoede is een zaak van iedereen’ blijft een juist gegeven. Ik heb het al eerder in deze beleidsbrief aangehaald. De strijd tegen armoede win je als Vlaanderen niet alleen. Ook de lokale besturen en organisaties moeten mee op de kar springen. Ons verhaal moet ook passen in het federale en het Europese beleid.

3.2.1. Europa

De Europese Unie (EU) is een van de rijkste gebieden in de wereld. Toch leven er in Europa 80 miljoen arme mensen. Dat is 17% van alle Europeanen. Armoede is niet het probleem van één land. De EU wil dat alle landen samen strijden tegen armoede. Hieronder is een overzicht opgenomen van het percentage personen onder de armoederisicodrempel per Europees land.

Indicator I4: **Bevolking onder de armoederisicodrempel: Europese vergelijking (bron: Vlaamse Armoedemonitor)**

Het Vlaamse armoederisicopercentage (10%) lag in 2011 duidelijk lager dan het EU27-gemiddelde (17%). In het Pact 2020 heeft de Vlaamse Regering zich als doel gesteld dat het aandeel inwoners in Vlaanderen dat leeft in armoede in 2020 laag moet liggen in vergelijking met de best presterende EU27-landen. Die doelstelling is vandaag al gehaald. Dat neemt niet weg dat er in België nog verder werk gemaakt moet worden van armoedebestrijding. Dit overzicht toont ons wel dat ook in de rest van Europa armoedebestrijding een belangrijk thema blijft. Europa heeft in haar Europa 2020 strategie dan ook belangrijke doelstellingen opgenomen betreffende armoedebestrijding in de lidstaten.

De twee belangrijkste instrumenten die België in dit kader hanteert zijn het Nationaal Hervormingsprogramma en het Belgisch Platform tegen Armoede en Sociale Uitsluiting. Het platform werd opgericht naar analogie met het Europees platform voor de bestrijding van armoede en sociale uitsluiting. Dit is een van de zeven vlaggenschipinitiatieven van de Europa 2020-strategie voor slimme, duurzame en inclusieve groei. Het moet de EU-landen helpen om 20 miljoen mensen uit hun armoede en sociaal isolement te halen. Het Belgisch platform moet België helpen haar doelstellingen te behalen. Het Platform vormt het centrale overlegorgaan voor de voorbereiding en opvolging van het Europese en Belgische beleid op gebied van de strijd tegen de armoede en sociale uitsluiting. Ik heb me de afgelopen periode dan ook actief ingezet voor dit platform. Vanuit Vlaanderen werden verschillende bijdragen geleverd, onder meer op het gebied van kinderarmoede en gekleurde armoede. Ik wens dit ook voor de komende periode te doen.

Ik blijf in 2014 de werkzaamheden van het Belgisch Platform tegen Armoede en Sociale Uitsluiting opvolgen. Net zoals in 2013 zet ik de stand van zaken met betrekking tot de strijd tegen kinderarmoede en gekleurde armoede op de agenda van dit platform.

Hoewel Europa armoedebestrijding als prioriteit naar voor schuift, vind ik dat de plaats die het krijgt in het Europees Hervormingsprogramma en aansluitend in het Nationaal Hervormingsprogramma niet helemaal voldoet. De complexiteit van de armoedeproblematiek komt er tot op heden nog niet helemaal tot haar recht. Belangrijk is om hierbij de link te maken naar het Europese cohesiefondsen en meer in het bijzonder naar Europees Sociaal Fonds (ESF). Het ESF dient immers 20% van haar werkingsmiddelen te besteden aan projecten ter bestrijding van armoede en voor sociale inclusie. In de nieuwe ESF programmatie voor de periode 2014-2020 wil ik dan ook een groot aandeel voor actieve inclusie reserveren.

Ik lever ook in 2014 een bijdrage aan het Nationaal Hervormingsprogramma en zal er op toe zien dat armoede in al zijn facetten op de voorgrond komt.

Ter ondersteuning van het beleid terzake vroeg ik aan het VLAS om in dit kader de trends op EU-niveau op te volgen en te duiden vanuit de invalshoek van sociale inclusie. Het resultaat van een eerste onderzoek in deze lijn werd opgetekend in 'The European anti-crisis policy and its impact on poverty: A Flemish perspective'.

De stand van zaken van het uitvoeren van de armoededoelstellingen in EU2020 blijf ik waar nodig en mogelijk bijsturen. Ook de implementatie van het Social Investment Package, waar een aanbeveling rond kinderarmoede deel van uitmaakt, blijf ik opvolgen.

Ik blijf nauwgezet de evoluties volgen die zich voordoen in het kader van de afbouw van het Europees voedselhulpprogramma en de oprichting van een Fonds voor minderbedeelden.

De beslissing van Europa betreffende de afbouw van de voedselhulpprogramma's leidde tot heel wat ongerustheid binnen het werkveld. De Vlaamse Regering pleitte bij Commissievoorzitter Barroso, bij Raadsvoorzitter Van Rompuy en bij Commissaris Andor voor het behoud van de voedselhulpprogramma's. Bovendien werd via verschillende kanalen werk gemaakt van een verhoogd aanbod aan voedingswaren. In eerste instantie is er in Limburg een proefproject opgestart dat heel succesvol bleek. Daarnaast is ook een brochure uitgegeven waarmee de sector van de warenhuizen werd opgeroepen om mee te werken aan een sociale herbestemming van voedseloverschotten.

Tenslotte werd er een overleg georganiseerd met alle betrokken actoren om te komen tot betere afspraken. Dit heeft onder meer geleid tot een versoepeling van de regels m.b.t. traceerbaarheid voor de sector van de voedselbedeling.

In dit kader wil ik ook nog het draaiboek ‘Sociaal aan de slag met voedseloverschotten’ vermelden. Hierover meer onder punt 4.2.5.

Ik ben in zee gegaan met Komosie, een koepel van milieuondernemers in de sociale economie. Het project ‘aan de slag met voedselverlies’ wil onder meer fungeren als verzamelpunt/expertisepunt voor lokale organisaties/lokale besturen die een initiatief rond voedselverlies willen opstarten waarbij jobcreatie in de sociale economie een doelstelling is. Het doel is hier om expertise maximaal te bundelen om deze daarna ook te kunnen verspreiden (via bijvoorbeeld een kennisplatform).

Ik blijf lokale en regionale projecten binnen de beschikbare kredieten steunen die inzetten op een sociale herbestemming van voedseloverschotten.

Binnen RIMO Limburg wordt gewerkt aan een innovatief project rond sociale kruideniers. Eind 2013 verwacht ik de resultaten van dit project.

3.2.2 Interfederale samenwerking via IMC

De armoede bestrijden, een multidimensioneel probleem, vraagt de tussenkomst van verschillende beleidsdomeinen en – niveaus. Ook het federale niveau, waar heel wat bevoegdheden liggen die een impact uitoefenen op armoede, speelt hier in een grote rol. Het is noodzakelijk dat er voldoende afstemming is tussen de federale en Vlaamse overheid.

In haar beleidsnota stelt de Staatsecretaris voor Maatschappelijke Integratie werk te maken van de ontwikkeling van een coherent, dynamisch en geïntegreerd monitoringinstrument. Dit instrument maakt een evaluatie mogelijk van zowel de specifieke maatregelen uit het plan als de impact ervan op de armoede. De functie van de al bestaande Interfederale barometer breidt zo uit tot een beleidsopvolgend en –voorbereidend instrument dat de basis vormt voor de halfjaarlijkse actualisering van het federale plan armoedebestrijding.

Midden 2013 stelde de federale Staatssecretaris het eerste nationaal kinderarmoedebestrijdingsplan voor. Dit plan werd gerealiseerd met de inbreng van alle regio's waaronder ook Vlaanderen. Gezien Vlaanderen al over een actieprogramma Kinderarmoede beschikte, kon vanuit Vlaanderen op een kwalitatieve manier een inbreng geleverd worden aan dit plan.

De verdere afstemming met het federale beleid en dat van de Gewesten en Gemeenschappen gebeurt binnen de Interministeriële Conferentie Sociale Integratie, meer bepaald binnen de werkgroep Armoede. Hier wordt onder andere gediscussieerd over de opvolging van de armoedetarget uit het Nationaal Hervormingsprogramma en het Nationaal Sociaal Rapport.

Als vertegenwoordiger van de Vlaamse Regering blijf ik ook in 2014 de werkzaamheden van de werkgroep Armoede binnen de Interministeriële Conferentie Sociale Integratie verder opvolgen.

Ondanks dat de digitale werkelijkheid steeds belangrijker wordt in onze maatschappij, blijken mensen in kansarmoede meer dan andere groepen geen toegang te hebben tot nieuwe informatietechnologieën, wat zorgt voor een nieuwe vorm van uitsluiting.

Om dit te verhelpen werd er door de federale regering en de deelstaten eind 2005 een Nationaal Actieplan ter bestrijding van de digitale kloof aangenomen. Het Actieplan bestond uit twee onderscheiden fases, elk met een duur van 5 jaar. Het Actieplan berust op samenwerking tussen het federale niveau en de deelstaten en heeft als doel:

- de digitale kloof binnen vijf jaar met één derde te verminderen;
- een “digitale-kloofbarometer” te ontwikkelen;
- deel te nemen aan de Europese inspanning voor digitale inclusie.

Ondertussen is al de tweede fase aangevat.

Ik vermeld in deze context het Vlaamse project ‘Wie Online’. Dit is een project dat inzet op digitale geletterdheid:

- Armenverenigingen worden ondersteund om hun leden wegwijs te maken in de digitale wereld door het organiseren van begeleide openbare computerruimten op de eigen locatie;
- Vaste en toevallige bezoekers krijgen de kans om zelfstandig of met behulp van een begeleider gebruik te maken van de ICT-infrastructuur;
- Geïnteresseerde leden van de armenvereniging worden opgeleid om deze openbare computerruimten te begeleiden.

Dit project startte in 2010 op één locatie. De succesvolle resultaten van dit project brachten me er toe over te gaan tot een gefaseerde uitrol over heel Vlaanderen. Jaarlijks worden er boven op de reeds lopende projectplaatsen een reeks nieuwe opgestart. De bedoeling is om 25 locaties verspreid over heel Vlaanderen operationeel te hebben tegen eind 2014.

Ik blijf binnen de beschikbare kredieten investeren in de uitrol van laagdrempelige openbare computerruimtes over heel Vlaanderen via de ondersteuning van ‘Wie Online’.

3.2.3. Samenwerkingsakkoord betreffende de bestending van het armoedebeleid

Het Steunpunt tot bestrijding van armoede en sociale uitsluiting werd als instrument in de strijd tegen armoede gecreëerd door de federale Staat, de gemeenschappen en gewesten, door een Samenwerkingsakkoord dat ondertekend werd door alle regeringen en goedgekeurd door alle parlementen.

Het federaal regeerakkoord van 1 december 2011 stelt: ‘Het Centrum voor gelijkheid van kansen en racismebestrijding zal een onafhankelijk interfederaal orgaan worden en in dit kader zal het Steunpunt tot bestrijding van armoede, bestaansonzekerheid en sociale uitsluiting naar de POD Maatschappelijke Integratie overgeheveld worden om de armoedebestrijding te optimaliseren.’

In dit kader heeft de federale staatssecretaris een werkgroep opgericht met de ondertekenaars van het Samenwerkingsakkoord ter bestending van het armoedebeleid om te overleggen met de gemeenschappen en gewesten over de toekomst van het Steunpunt armoedebestrijding, en dit in het kader van de interfederalisering van het Centrum voor Gelijkheid van kansen.

Ik zet mij in voor het behoud van het unieke karakter van het Steunpunt (laagdrempeligheid, onafhankelijkheid, ontmoetingsplaats tussen gemeenschappen, gewesten, de federale overheid, en de verenigingen waar armen het woord nemen), en neem in dit kader deel aan het overleg met de ondertekenaars.

3.2.4. Brussel

De Brusselse situatie is uniek in haar juridisch kader, maar ook in haar demografie en probleemgebieden in vergelijking met de gemeenschappen. In het Brussels Armoederapport 2012⁹ lezen we bijvoorbeeld dat jongeren oververtegenwoordigd zijn in Brussel. Op zich geen probleem, maar het gaat hier over een bijzonder kwetsbare bevolkingsgroep die vaak verschillende problematieken en achterstellingen cumuleert. In Brussel heeft bijvoorbeeld één derde (31,2 %) van de jongeren van 18-24 jaar die zich op de arbeidsmarkt bevinden geen baan en is werkloos. In sommige wijken schommelt de jeugdwerkloosheid rond 39 % (Sint-Jans-Molenbeek).

Ook het recht op wonen is in Brussel, net zoals in de andere grote centrumsteden van ons land, niet altijd gewaarborgd en dit omwille van de te hoge kosten. In Brussel stelt men wel vast dat er, in tegenstelling tot de andere twee Gewesten, een grote verhouding huurders ten opzichte van eigenaars bestaat. Ik wil ook nog vermelden dat in het Brussels Gewest ongeveer 21,4 % van de inwoners een woning met minder dan één vertrek per persoon betreft en 1,8 % heeft geen bad/douche, toilet of warm water.

Kortom, redenen genoeg om binnen het armoedebestrijdingsbeleid extra aandacht te hebben voor de Brusselse context. Bij alle projectoproepen die ik lanceer, besteed ik expliciet aandacht aan een regionale verdeling van de middelen. Op die manier valt Brussel nooit uit de boot.

In het kader van het project Wie Online¹⁰ werd op mijn expliciete vraag dit jaar ook in Brussel, meer bepaald in Schaarbeek, een project opgestart.

Omdat tewerkstelling en Sociale economie een gewestbevoegdheid betreft, konden Brusselse initiatieven niet intekenen op de projectoproep betreffende integrale en laagdrempelige gezinsondersteuning t.a.v. kansarme gezinnen en zwangeren. Dit terwijl de armoedecijfers en de noden hier zeer hoog liggen en een groot deel van de Brusselse bevolking hoog scoort op tal van risicofactoren als laag opleidingsniveau, slechte huisvesting, laag inkomen en werkloosheid, lage gezondheid, armoede en bestaansonzekerheid. Om die reden heb ik samen met Kind en Gezin, Armoedebestrijding en de cel coördinatie Brussel de krachten gebundeld om twee Brusselse initiatieven die een aanbod doen in het kader van integrale en laagdrempelige gezinsondersteuning, te versterken.

Het Observatorium voor Gezondheid en Welzijn publiceert jaarlijks het Brussels armoederapport. In 2012 ging er bijzondere aandacht naar de problematiek van jongvolwassenen in transitie op verschillende levensdomeinen en hun risico op armoede. Dit armoederapport is het resultaat van het werk dat werd geleverd binnen het permanent overleg armoedebestrijding Brussel waarbinnen ik de Vlaamse Regering vertegenwoordig.

Ook in 2014 blijf ik de Vlaamse Regering vertegenwoordigen binnen het Permanent Overleg Armoedebestrijding Brussel onder meer met betrekking tot de uitwisseling van onze kennis rond de armoedetoets.

3.2.5. Lokale besturen

Lokale besturen hebben een belangrijke rol als regisseur van het (kinder)armoedebeleid. De lokale besturen staan het dichtst bij de mensen en kunnen de regierol opnemen van alle acties ter bestrijding van armoede op hun grondgebied, in samenwerking met alle relevante partners. Een verbreding en verdieping van de lokale (kinder)armoedebestrijding dringt zich met andere woorden op, hiervoor voorzie ik is een structurele ondersteuning op langere termijn. Ten slotte krijgen de centrumsteden en

⁹ Te raadplegen via <http://www.observatbru.be/documents/publications/publications-pauvrete/rapports-pauvrete.xml?lang=nl>.

¹⁰ Zie voorgaande bladzijde onder punt 4.2.3

de Vlaamse Gemeenschapscommissie met de middelen van het Vlaams stedenfonds een belangrijk instrument in handen om de dualisering voor de komende periode 2014-2019 in hun stad verder aan te pakken.

Zoals al eerder vermeld in deze beleidsbrief maak ik ook werk van de sociale herbestemming van voedseloverschotten. Maar liefst 224.000 Belgische gezinnen doen jaarlijks beroep op voedselhulp. En dat terwijl er per Vlaming jaarlijks 314 tot 372 kilogram nog perfect eetbaar voedsel wordt weggegooid. Gelukkig worden er meer en meer acties ondernomen om deze voedseloverschotten een sociale bestemming te geven en zo te zorgen voor een betere afstemming tussen de voedseloverschotten en de vraag naar voedselhulp. Op 24 april 2013 organiseerde ik een studiedag om dergelijke initiatieven aan te moedigen en nieuwe initiatiefnemers te helpen om hun project te realiseren. Ik stelde toen eveneens het boek ‘Sociaal aan de slag met voedseloverschotten¹¹’ voor. Het boek wil geen handleiding zijn maar geeft praktische tips en goede voorbeelden. Verder vertelt het waar je terecht kan voor ondersteuning. Tijdens deze studiedag lanceerde ik ook een projectoproep ‘sociaal aan de slag met voedseloverschotten’.

Ik wil lokale besturen en actoren echter nóg meer ondersteunen in hun sleutelrol in de strijd tegen armoede, en in het bijzonder kinderarmoede. We staan immers voor een cruciale periode. Nieuwe besturen zijn aangetreden en zij kunnen het verschil maken door een concreet armoedeplan uit te schrijven. Nu al heeft meer dan één op de vier Vlaamse steden en gemeenten zich geëngageerd door een burgemeester, schepen of OCMW-voorzitter verantwoordelijk te maken voor armoedebestrijding. Ik streef naar meer. Daarom organiseerde ik voor de tweede keer provinciale rondes over heel Vlaanderen en Brussel onder de noemer ‘Arm in arm tegen armoede’. Hiermee wil ik onder meer ook goede praktijken meer slagkracht en bekendheid geven, zodat gemeenten van elkaar kunnen leren.

Het methodiekenboek “Elk kind telt. Informatie en inspiratie voor lokale actoren in hun strijd tegen kinderarmoede” is bedoeld ter ondersteuning van de lokale besturen. Deze publicatie ondersteunt organisaties en beleidsverantwoordelijken die op lokaal niveau werk (willen) maken van de aanpak van kinderarmoede.

---

¹¹ Een gratis exemplaar van het boek kunt u bestellen via volgende link:
<http://www.Vlaanderen.be/nl/publicaties/detail/sociaal-aan-de-slag-met-voedseloverschotten>

4. Kennis over armoede blijven verzamelen

Het Vlaams Armoedesteunpunt (VLAS), dat in 2012 werd opgericht, onderzoekt armoede en sociale uitsluiting in Vlaanderen en in Europa. Daarnaast ondersteunt het VLAS ook de overheid en andere actoren betreffende armoedebestrijding. De visie van het VLAS is gebaseerd op het multidimensionele karakter van armoede en sociale uitsluiting. Deze multidimensionele benadering wordt binnen het VLAS toegepast door de brede invulling van armoede aan de hand van de diverse onderwerpen die in de verschillende werkpakketten aan bod komen.

Hier volgt een korte oplistijng van de realisaties van het afgelopen jaar en de plannen voor de komende periode:

- 1) In 2012 werd de evolutie van multidimensionele armoede bekeken in Vlaanderen over de verschillende jaargangen van de EU-SILC heen. In 2013 wordt getracht deze update van de cijfers te vergelijken in een Europese context. Hierbij probeert men verbanden te leggen met de institutionele context van de welvaartsstaat.
- 2) De referentiebudgetten voor maatschappelijke participatie, zoals die werden ontwikkeld in 2009 en 2010 worden geactualiseerd en verder gevaloriseerd zodat ze een brede toepassing kunnen krijgen in diverse beleidsdomeinen.
- 3) In 2013 werd gestart met de dataverzameling voor de JONG databank. In overleg met Kind & Gezin en het Vlaams Netwerk tegen armoede wordt een bevragsingsprotocol en een opvolgingsprotocol uitgewerkt. In deze documenten wordt aangegeven hoe de bevragingen van de gezinnen georganiseerd worden en hoe de longitudinale opvolging van de gezinnen tussen de partners uitgewerkt wordt. Daarna start de selectie van de gezinnen en worden bevragsingsmomenten van de cohorte 0-3 maanden uitgevoerd.
- 4) In 2012 werd het onderzoeksrapport ‘de teloorgang van Thouiza’ aangeleverd. Dit rapport bracht de oplossingsstrategieën van mensen van allochtone herkomst in beeld. In 2013 zal de focus liggen op het doctoraatsonderzoek over de rol van etnisch-culturele middenveldorganisaties in de armoedebestrijding.
- 5) Ook in het kader van kinderarmoede wordt op verschillende terreinen gewerkt. Zo zal het steunpunt in 2013 de dynamische theorie over de menselijke vaardigheidsontwikkeling toetsen aan de hand van analyses op de SIBO-databank. Vanuit het steunpunt wordt eveneens een bijdrage geleverd tot een succesvolle uitrol van de projecten “gezinsondersteuning met brug naar onderwijs en activering”. Hier op aansluitend werd er door de universiteit van Gent betreffende het onderzoek naar intergenerationele trajecten bij gezinnen in armoede verder gewerkt aan de society case. De komende periode zal deze case nog verder aangevuld worden met internationale bevindingen.
- 6) Het steunpunt biedt ondersteuning betreffende armoede-effectmeting. In 2012 werd hiervoor onder meer een methodologische gids ontworpen. Volgende onderzoeksactiviteiten zullen bijdragen aan de ambitie van de Vlaamse overheid om tegen 2014 een armoedetoets te voorzien bij elke relevante beleidsmaatregel. De ondersteunende activiteiten bij de armoede-impactmeting of armoedetoets op het Vlaamse niveau zullen in 2013 bestaan uit het organiseren van een vormingsdag voor aandachtsambtenaren over de toepassing van de armoedetoets.
- 7) In het kader van sociale innovatie heeft men in 2012 een uitgebreide analyse van het begrip en een situering in de beleidscontext aangeleverd. Deze bevindingen worden verder afgetoetst aan de hand van een aantal casestudies.
- 8) Er gaat ook aandacht naar lange termijn ontwikkelingen die een impact hebben op armoede en sociale uitsluiting. Voor 2012 lag de focus op de problematiek van vergrijzing. De relevantie schuilt in de demografische ontwikkelingen: de groep van ouderen neemt toe. De toenemende druk op de zorgsystemen is bekend, maar de armoededimensie blijft vaak onderbelicht. Dit thema wordt ook in 2013 verder uitgespit.
- 9) In het kader van Europa 2020 verschuift het accent in het armoedebeleid geleidelijk van een specifiek sociaal doelgroepenbeleid naar een inclusief economisch beleid. In deze

onderzoekslijn volgt het steunpunt trends op EU-niveau. Prioriteit wordt gegeven aan de liberalisering van collectieve diensten.

- 10) Tot slot wil het steunpunt een meetinstrument van empowerment op individueel niveau testen. Met dit onderzoek wil men de uitdaging aangaan om, samen met OCMW's, de vertaling te maken van de empowermeter naar hun werksetting.

OASeS, één van de partners van het steunpunt, neemt naar jaarlijkse gewoonte de uitwerking van het jaarboek Armoede en Sociale Uitsluiting voor haar rekening. Het Jaarboek Armoede en Sociale Uitsluiting biedt een overzicht van evoluties, onderzoeksbevindingen, praktische ontwikkelingen en beleid over armoede en sociale uitsluiting. Ook dit jaar zal het Jaarboek ons weer voorzien van belangrijke informatie die ons zal toelaten ons beleid nog effectiever te maken.

Afgelopen jaar is de derde editie van de Vlaamse Armoedemonitor¹² verschenen. Deze monitor wordt jaarlijks opgemaakt ter ondersteuning van het Vlaamse armoedebeleid. De bedoeling is om op een bevattelijke en overzichtelijke manier de armoedesituatie en –evolutie in Vlaanderen in kaart te brengen en op te volgen. Waar mogelijk wordt de Vlaamse armoedesituatie vergeleken met de situatie in de 27 lidstaten van de Europese Unie.

Ook in 2014 volg ik de programmatie van het VLAS nauwgezet op en geef ik de opdracht aan de Studiedienst van de Vlaamse Regering om de Vlaamse armoedemonitor te actualiseren.

---

¹² De armoedemonitor is consulteerbaar via de website armoede 'www.vlaanderen.be/armoede' alsook via de website van de Studiedienst van de Vlaamse Regering 'www.vlaanderen.be/svr'.

5. Diverse actoren vormen beleidsnetwerken

Op mijn expliciete vraag organiseert het VLAS jaarlijks een kennisplatform. In 2012 was er een kennisplatform rond de actieve inclusie van vrouwen van buitenlandse herkomst. In het voorjaar 2013 organiseerde het steunpunt een kennisplatform rond voedsel en armoede. Dit najaar staat er nog een kennisplatform over ervaringsdeskundigheid op de agenda. Het is de bedoeling dat we via dit forum verschillende vormen van kennis combineren. Deze kennis kan het beleid in de juiste richting sturen.

Belangrijke partners in dit kennisplatform zijn:

- De verenigingen waar armen het woord nemen
- Het brede werkveld (waaronder belangrijke actoren zoals de Decenniumdoelen,)
- De sociale partners
- De academici
- De lokale besturen

Het VLAS zal ook in 2014 op mijn verzoek minstens één kennisplatform organiseren.

In dit kader werd ook de ‘Sociale Innovatiefabriek’ opgericht. De Sociale innovatiefabriek is een initiatief van een brede alliantie aan middenveldorganisaties - vertegenwoordigd door 'de Verenigde Verenigingen' - en het bedrijfsleven. Sociale innovatie zijn creatieve, kleinschalige sociale acties die ontstaan vanuit geëngageerde burgers, het lokale middenveld of lokale overheden die inspelen op sociale noden die de markt of de overheid niet of niet voldoende lenigt. Het gaat niet altijd om ‘nieuwe’ acties, maar wel om acties die sociale relaties veranderen en mensen beter uitrusten om in hun noden te voorzien. Voorbeelden van sociale innovaties zijn voedselbanken, coöperaties en wijkgezondheidscentra, ruilwinkels, brede scholen en initiatieven om digitale inclusie te stimuleren. Voorbeelden uit de thuislozensector, de sportsector en de sector van het sociaal-cultureel volwassenenwerk tonen dat ook daar creatieve wegen ingeslagen worden om armoede te bestrijden.

Een belangrijke sociaal innovatief project dat al plaats heeft gevonden, is de STUDIO Kinderarmoede die ervoor gezorgd heeft dat we ons beleid op gebied van kinderarmoede significant hebben kunnen verdiepen.

6. Kennis over armoede breed verspreiden

6.1. Kennisverspreiding en sensibilisering

Om structureel en op lange termijn armoede en sociale uitsluiting te bestrijden, hebben beleidsmakers en praktijkwerkers nood aan sensibilisatie, vorming en (beleids-)advies. Om toegankelijk te zijn voor mensen in armoede, moeten organisaties, overheden en diensten de armoedeproblematiek kennen. Kennis over armoede en sociale uitsluiting moet ons in staat stellen het fenomeen beter te begrijpen. We moeten ons bewust zijn van onze eigen kijk op (de oorzaken van) armoede en uitsluiting. Het individueel schuldmodel legt de schuld van armoede bij de mensen zelf omdat men de diepere oorzaak, armoede, niet (her)kent. Een dergelijke verklaring is echter sterk beschuldigend, gaat voorbij aan de maatschappelijke processen die armoede veroorzaken en belemmert daarmee een doeltreffend armoedebestrijdingsbeleid.

Verschillende organisaties zorgen voor sensibilisering en vorming, naast hun andere taken. Ik denk hierbij aan Bind-Kracht, Armoede In – Zicht, TAO Armoede en Cedes.

Ook de verenigingen waar armen samenkomen, spelen een bijzondere rol in de verzameling van kennis, en het naar buiten brengen ervan. Heel wat verenigingen zetten gedurende één of meerdere jaren een proces van kennisopbouw op rond een concreet thema.

Verder heb ik nog volgende initiatieven genomen:

- Ook dit jaar ondersteun ik het project van Educatief Theater Antwerpen vzw. Het project ‘Heb je ze wel alle vijf’ wil jongeren iets bijbrengen en met hen in dialoog gaan over leven in armoede.
- Jaarlijks op 17 oktober, de werelddag van verzet tegen armoede, organiseer ik een sensibilisatieactie om de strijd tegen armoede onder de aandacht te brengen. In 2011 was dat met het fotoboek ‘ik ben arm’. In 2012 lanceerde ik een broodzakkencampagne. 1.000 000 broodzakken werden toen in heel Vlaanderen verspreid. Op de broodzak werd aandacht gevraagd voor eenzaamheid en armoede bij ouderen. In 2013 zal ik via een nog nader te bepalen campagne de urgentie van de problematiek van kinderarmoede in de kijker zetten.
- Door middel van het project ‘feed the 5000’ wil ik een brede sensibilisering tot stand brengen in het kader van voedselverspilling. Ik zal dit doen in nauw overleg met de interdepartementale werkgroep voedselverspilling.

Ik wil de verzamelde kennis en ervaringsdeskundigheid over armoede en sociale uitsluiting in Vlaanderen ook in 2014 blijven verspreiden om op die manier te komen tot meer respect, solidariteit en sociale insluiting.

6.2. Informatie en communicatie

Zonder kennis van armoede is een goede communicatie onmogelijk. Mensen in armoede hebben behoefte aan overheidscommunicatie aangepast aan hun leefsituatie. Om dit te realiseren is het nodig dat Vlaamse communicatie- en aandachtsambtenaren deze leefsituatie beter kennen en begrijpen.

Ik blijf via verschillende kanalen het communicatiehandboek ‘In vijf stappen communiceren met mensen in armoede’ promoten. Ik wil dat het draaiboek structureel wordt aangewend door communicatie- en aandachtsambtenaren.

Viceminister-president van de Vlaamse Regering,
Vlaams minister van Innovatie, Overheidsinvesteringen,
Media en Armoedebestrijding

Ingrid LIETEN

Lexicon

CLB	Centrum Leerlingenbegeleiding
CORVE	Coördinatieceel Vlaams e- government
DO	Duurzame Ontwikkeling
EU	Europese Unie
EVC	Erkenning van Verworven Competenties
FAVV	Federaal Agentschap voor de veiligheid van de voedselketen
HBO	Hoger Beroepsonderwijs
HPAO	Horizontaal Permanent Armoedeoverleg
IBO	Individuele Beroepsopleidingen in de Onderneming
ICT	Informatie- en Communicatietechnologie
IKG	Inkomensgerelateerde Kinderopvang
IKW	Interkabinetten Werkgroep
K&G	Kind en Gezin
MOE	Midden Oost Europees
OASeS	Onderzoekscentrum Ongelijkheid, Armoede, Sociale Uitsluiting en de Stad
OCMW	Openbaar Centrum Maatschappelijk Welzijnswerk
O&V	Onderwijs en Vorming
PAO	Permanent Armoedeoverleg
POD MI	POD Maatschappelijke Integratie
RIA	Reguleringsimpactanalyse
SIP	Social Investment Package
SO	Secundair Onderwijs
TAO	Teams voor Advies en Ondersteuning
VCS	Vlaams Centrum Schuldbemiddeling
VGC	Vlaamse Gemeenschapscommissie
VAPA	Vlaams Actieplan Armoedebestrijding
VESOC	Vlaams Economisch Sociaal Overlegcomité
VDAB	Vlaamse Dienst voor Arbeidsbemiddeling en Beroepsopleiding
VLAS	Vlaams Armoedesteunpunt
ViA	Vlaanderen in Actie
VPAO	Verticaal Permanent Armoedeoverleg
VVSG	Vereniging van Vlaamse Steden en Gemeenten
VWAWN	Verenigingen Waar Armen het Woord Nemen
WVG	Welzijn, Volksgezondheid en Gezin

Bijlage 1 Overzicht beleidsopties en intenties**Speerpunten**

- Ik zorg voor de verankering van de lokale kinderarmoedeaanpak in het programmadecreet zodat de financiële en methodologische ondersteuning van lokale besturen voor hun acties gericht op de aanpak van kinderarmoede, gegarandeerd wordt
- Ik geef verder mijn steun aan het Kinderarmoedefonds dat binnen de KBS is opgericht
- Ik zal er op toe zien dat ook in 2014 werk wordt gemaakt van het transitieproces kinderarmoedebestrijding.
- Ik doe het nodige om de uitwerking van het tweede Federaal plan Armoedebestrijding te faciliteren.
- Ik werk samen met alle partners de acties uit het nationaal kinderarmoedebestrijdingsplan zo duurzaam mogelijk uit te werken en uit te voeren. Ook aan de evaluatie en actualisatie van het plan verleen ik mijn medewerking.
  - Ik blijf wegen op het uitvoeren van de armoededoelstellingen in EU2020 en op de implementatie van Europese aanbevelingen rond kinderarmoede.
- Ik evalueer de resultaten van de projecten rond de aanpak van armoede en eenzaamheid bij ouderen met het oog op een eventuele implementatie van de projecten in het verdere armoedebeleid.
- Ik ondersteun binnen de beschikbare kredieten het Minderhedenforum om samen met de etnisch – culturele minderheden te werken aan de aanpak van gekleurde armoede.
- De voortgang van de automatisering van sociale rechten zal ik jaarlijks vermelden in het voortgangsrapport van het VAPA.
- Ik doe het nodige om de processen die op federaal en lokaal vlak op het gebied van het automatisch toekennen van sociale rechten lopen, te faciliteren.
- Ik zal de studie van het VLAS betreffende automatische rechtentoekenning en proactief handelen maximaal verspreiden en verder werken aan de ontsluiting van goede praktijken over de automatische en proactieve toekenning van rechten op lokaal vlak.
- Ik werk verder aan het op punt stellen van de armoedetoets alsook aan de ondersteuning van de ambtenaren bij de toepassing van dit belangrijk instrument.

Strategische aanpak armoede op lange termijn

- In 2014 leg ik een nieuw voortgangsrapport van het VAPA aan de Vlaamse Regering voor.
- Het horizontaal PAO zal verder een belangrijke rol spelen in het kader van een integraal armoedebestrijdingsbeleid. Onder meer volgende thema's zullen de komende periode op de agenda staan: jaarlijks voortgangsrapport van het VAPA, twee jaarlijks verslag van het interfederaal steunpunt armoedebestrijding en sociale inclusie, (rol van de ambtenaren in de uitvoering van) de armoedetoets, stand van zaken automatische rechtentoekenning en kinderarmoedebestrijding.
- Waar relevant en mogelijk vraag ik aan de collega – ministers actief in te zetten op de organisatie van een verticaal permanent armoedeoverleg.
- Net als in 2013 heb ik de Vlaamse Regering gevraagd om in hun beleidsbrief 2014 aan te geven hoe hij of zij aan armoedebestrijding zal doen.
- Ik maak er verder werk van ook mijn collega – ministers en andere belanghebbenden te stimuleren om waar mogelijk en relevant gebruik te maken van de meerwaarde die ervaringsdeskundigen kunnen betekenen in het uitstippelen van een beleid dat niemand uitsluit.
- Ik blijf in 2014 de werkzaamheden van het Belgisch Platform tegen Armoede en Sociale Uitsluiting opvolgen. Net zoals in 2013 zet ik de stand van zaken met betrekking tot de strijd tegen kinderarmoede en gekleurde armoede op de agenda van dit platform.

- Ik lever ook in 2014 een bijdrage aan het Nationaal Hervormingsprogramma en zal er op toe zien dat armoede in al zijn facetten op de voorgrond komt.
- De stand van zaken van het uitvoeren van de armoededoelstellingen in EU2020 blijf ik waar nodig en mogelijk bijsturen. Ook de implementatie van het Social Investment Package, waar een aanbeveling rond kinderarmoede deel van uitmaakt, blijf ik opvolgen.
- Ik blijf nauwgezet de evoluties volgen die zich voordoen in het kader van de afbouw van het Europees voedselhulpprogramma en de oprichting van een Fonds voor minderbedeelden.
- Ik blijf lokale en regionale projecten binnen de beschikbare kredieten steunen die inzetten op een sociale herbestemming van voedseloverschotten.
- Als vertegenwoordiger van de Vlaamse Regering blijf ik ook in 2014 de werkzaamheden van de werkgroep Armoede binnen de Interministeriële Conferentie Sociale Integratie verder opvolgen.
- Ik blijf binnen de beschikbare kredieten investeren in de uitrol van laagdrempelige openbare computerruimtes over heel Vlaanderen via de ondersteuning van 'Wie Online'.
- Ik zet mij in voor het behoud van het unieke karakter van het Steunpunt (laagdrempeligheid, onafhankelijkheid, ontmoetingsplaats tussen gemeenschappen, gewesten, de federale overheid, en de verenigingen waar armen het woord nemen), en neem in dit kader deel aan het overleg met de ondertekenaars.
- Ook in 2014 blijf ik de Vlaamse Regering vertegenwoordigen binnen het Permanent Overleg Armoedebestrijding Brussel onder meer met betrekking tot de uitwisseling van onze kennis rond de armoedetoets.

Kennis over armoede blijven verzamelen

- Ook in 2014 volg ik de programmatie van het VLAS nauwgezet op en geef ik de opdracht aan de Studiedienst van de Vlaamse Regering om de Vlaamse armoedemonitor te actualiseren.

Diverse actoren vormen beleidsnetwerken

- Het VLAS zal ook in 2014 op mijn verzoek minstens één kennisplatform organiseren.

Kennis over armoede breed verspreiden

- Ik wil de verzamelde kennis en ervaringsdeskundigheid over armoede en sociale uitsluiting in Vlaanderen ook in 2014 blijven verspreiden om op die manier te komen tot meer respect, solidariteit en sociale insluiting.
- Ik blijf via verschillende kanalen het communicatiehandboek 'In vijf stappen communiceren met mensen in armoede' promoten. Ik wil dat het draaiboek structureel wordt aangewend door communicatie - en aandachtsambtenaren.

Bijlage 2 Regelgevingsagenda

Minister	viceminister-president van de Vlaamse Regering en Vlaams minister van Innovatie, Overheidsinvesteringen, Media en Armoedebestrijding
Beleidsdomein	Welzijn, Volksgezondheid en Gezin
Beleidsbrief	Armoedebestrijding
Titel van het initiatief	Structurele verankering van lokaal kinderarmoedebestrijdingsbeleid
Oorsprong (keuzeveld) <i>Europees, Federaal, Vlaams</i>	Vlaams
Programma VO (keuzeveld) <i>Planlasten, actieplan administratieve vereenvoudiging, EDRL</i>	
Betrokken regelgeving	decreet van 21 maart 2003 betreffende de armoedebestrijding
Inhoud	De creatie van een decretale basis voor het toekennen van subsidies aan lokale besturen voor de uitwerking en uitvoering van een lokaal kinderarmoedebestrijdingsbeleid door wijziging van het decreet betreffende de armoedebestrijding via het Programmadecreet betreffende de begroting 2014.
Doelgroepen (keuzeveld) <i>Overheid, bedrijf, organisatie, burger</i>	Lokale besturen
RIA (keuzeveld) <i>Ja/nee</i>	nee
Administratieve lastenmeting (keuzeveld) <i>Ja/nee</i>	nee
JoKER (keuzeveld) <i>Ja/nee</i>	nee
Samenwerking binnen VO	
Samenwerking buiten VO	Vlaams Netwerk tegen Armoede, VVSG
Stand van zaken (timing)	
Conceptnota VR	23/9/2013
1e principiële goedkeuring VR (adviesvraag SAR)	4/10/2013
2e principiële goedkeuring VR (adviesvraag RvS)	
Definitieve goedkeuring VR	
Indiening Vlaams Parlement	
Bekrachtiging/afkondiging VR	
Publicatie Belgisch Staatsblad	
Inwerkingtreding	
Andere	
Verdere planning (timing)	
Conceptnota VR	
1 ^e principiële goedkeuring VR (adviesvraag SAR)	
2 ^e principiële goedkeuring VR (adviesvraag RvS)	
Definitieve goedkeuring VR	Eind oktober 2013
Indiening Vlaams Parlement	Eind oktober 2013
Bekrachtiging/afkondiging VR	Eind december 2013
Publicatie Belgisch Staatsblad	
Inwerkingtreding	1/1/2014
Andere	
Opmerking(en)	
Contactpersoon	Magda De Meyer Adjunct-kabinetschef Armoedebestrijding Kabinet Vlaams minister Ingrid Lieten

Minister	viceminister-president van de Vlaamse Regering en Vlaams minister van Innovatie, Overheidsinvesteringen, Media en Armoedebestrijding
Beleidsdomein	Welzijn, Volksgezondheid en Gezin
Beleidsbrief	Armoedebestrijding
Titel van het initiatief	Uitvoering van artikel 18/1 van het decreet van 21 maart 2003 zoals gewijzigd door het Programmadecreet betreffende de Vlaamse begroting 2014.
Oorsprong (keuzeveld) <i>Europees, Federaal, Vlaams</i>	Vlaams
Programma VO (keuzeveld) <i>Planlasten, actieplan administratieve vereenvoudiging, EDRL</i>	
Betrokken regelgeving	Besluit van de Vlaamse Regering van 10 oktober 2003 tot uitvoering van het decreet van 21 maart 2003 betreffende de armoedebestrijding
Inhoud	De bepaling van het decreet dat de decretale grondslag biedt voor de subsidiëring van lokale besturen voor een lokaal kinderarmoedebestrijdingsbeleid vereist uitvoering in een BVR en dit op het vlak van de modaliteiten op het vlak van de bepaling en de toekenning van de subsidies aan de lokale besturen.
Doelgroepen (keuzeveld) <i>Overheid, bedrijf, organisatie, burger</i>	Lokale besturen
RIA (keuzeveld) <i>Ja/nee</i>	Ja
Administratieve lastenmeting (keuzeveld) <i>Ja/nee</i>	Ja
JoKER (keuzeveld) <i>Ja/nee</i>	Ja
Samenwerking binnen VO	Beleidsdomein -binnenlands bestuur
Samenwerking buiten VO	Vlaams Netwerk tegen Armoede, VVSG
Stand van zaken (timing)	
Conceptnota VR	
1e principiële goedkeuring VR (adviesvraag SAR)	
2e principiële goedkeuring VR (adviesvraag RvS)	
Definitieve goedkeuring VR	
Indiening Vlaams Parlement	
Bekrachtiging/afkondiging VR	
Publicatie Belgisch Staatsblad	
Inwerkingtreding	
Andere	
Verdere planning (timing)	
Conceptnota VR	
1 ^e principiële goedkeuring VR (adviesvraag SAR)	
2 ^e principiële goedkeuring VR (adviesvraag RvS)	20/12/2013
Definitieve goedkeuring VR	31/1/2014
Indiening Vlaams Parlement	
Bekrachtiging/afkondiging VR	
Publicatie Belgisch Staatsblad	
Inwerkingtreding	1/1/2014
Andere	
Opmerking(en)	
Contactpersoon	Frank Van den Branden Afdeling Welzijn en Samenleving Departement Welzijn, Volksgezondheid en Gezin

Bijlage 3 Overzicht moties en resoluties

Datum en Referentie	Titel	Gevolg
19 december 2012 Stuk 1760 (2012-2013) – Nr. 6	Motie tot besluit van de in commissie besproken beleidsbrief Inburgering en Integratie 2012-2013	In deze motie wordt er gevraagd 'initiatieven te nemen om de dialoog en ontmoeting tussen Vlamingen en nieuwkomers te stimuleren en aldus in wederkerigheid bij te dragen aan het samenleven in diversiteit'. Bij al mijn projectoproepen worden ook specifiek projecten geselecteerd die de focus leggen op de doelgroep van etnisch culturele minderheden. Vele van deze projecten beogen ook een dialoog en ontmoeting met autochtonen. Er wordt ook gevraagd 'binnen de betrokken beleidsdomeinen de voortgang te volgen van de realisatie en evaluatie van het geïntegreerde actieplan van de Commissie Integratiebeleid, het Vlaamse actieplan MOE(Roma)-migranten en het strategische plan Woonwagengebruikers'. Ik volg al deze actieplannen nauwgezet op. Op mijn vraag loopt er momenteel een overleg met het beleidsdomein inburgering om de nota 'gekleurde armoede' te verdiepen, meer bepaald wat betreft de luiken onderwijs en werk. Deze nota zal in de loop van het najaar 2013 aan de Vlaamse Regering worden voorgelegd.
19 juni 2013 Stuk 1834 (2012-2013) - Nr 3	Resolutie betreffende het Vlaamse beleid ten aanzien van jeugdhuisen	In deze resolutie wordt gevraagd 'jeugdhuisen te erkennen als ankerpunten voor jongeren in lokale gemeenschappen en ze als partners te zien, inzonderheid op domeinen die ook in het Vlaams Jeugdbeleidsplan prioriteit zijn: diversiteit, jongerencultuur, brede scholen, kwetsbare groepen en zin voor creativiteit en ondernemen'. Ik vind dat alle kinderen en jongeren gelijke kansen moeten krijgen om aan jeugdwerk deel te nemen, ongeacht hun achtergrond en thuissituatie. Ik zet dan ook in op de toeleiding van maatschappelijk kwetsbare kinderen en jongeren naar het reguliere jeugdwerk. Ik vermeld in dit verband ook het jeugdbeleidsplan. Ik zie dit plan als belangrijk onderdeel bij de bestrijding van de kinderarmoede. In de Vlaamse Regering en in het verticaal permanent armoedeoverleg zal ik samen met mijn collega's onderzoeken welke accenten kunnen gelegd worden om de armoede te voorkomen of weg te werken, waarbij de participatie van jongeren aan het brede maatschappelijk leven moet voorop staan. Ook het belang van en de toegankelijkheid van de jeugdhuisen kan hierbij aan de orde komen.